Гос. книжная палата УзССР
17 НОЯ 1982

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Қишлоқ ҳақиқати

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

ГАЗЕТА 1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

13 НОЯБРЬ, 1982 ЙИЛ, ШАНБА
№ 259 (2.665).
Баҳоси 3 тийин.

Юрий Владимирович АНДРОПОВ

Юрий Владимирович Андропов 1914 йил 15 июнда Ставрополь ўлкасининг Нагутская станциясида темирйўлчи оиласида туғилди. Олий маълумотли, 1939 йилдан КПСС аъзоси.

Ўн олти яшар комсомоллик чоғида Ю. В. Андропов Шимолий Осетия АССРнинг Моздок шаҳрида ишчи эди. Сўнгра унинг меҳнатдаги таржимаи ҳоли Волга пароходчилиги кемаларида давом этди, бу ерда у матрос бўлиб ишлади.

1936 йилдан бошлаб Ю. В. Андропов комсомол ишига ўтади.

У Ярославль областининг Рибинск шаҳридаги сув транспорти техникуми комсомол ташкилотининг бошқа ишлардан озод этилган секретари қилиб сайланди. Тез орада уни ВЛКСМ Марказий Комитетининг Рибинск шаҳридаги Володарский номли кемасозлик корхонаси комсомол ташкилотчиси лавозимига кўтарадилар. 1938 йилда Ярославль областининг комсомоллари Ю. В. Андроповни ВЛКСМ Ярославль область комитетининг биринчи секретари қилиб сайлайдилар. 1940 йилда Ю В. Андропов Карелия ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари лавозимига сайланади.

Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунларидан бошлаб Ю. В. Андропов Карелиядаги партизан ҳаракатида актив қатнашади. 1944 йилда Петрозаводск шаҳри фашист босқинчилардан озод қилингандан кейин Ю. В. Андропов партия ишига ўтади. У Петрозаводск шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари, 1947 йилда эса Карелия Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари қилиб сайланади.

1951 йилда Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг қарорига биноан КПСС Марказий Комитетининг аппаратига ўтказилади ва КПСС Марказий Комитетининг инспектори, сўнгра эса кичик бўлимининг мудири этиб тайинланади.

1953 йилда партия Ю. В. Андроповни дипломатия ишига юборади. У бир неча йил мобайнида СССРнинг Венгрия Халқ Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси бўлди.

1957 йилда Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири лавозимига кўтарилди.

Партиянинг XXII съездида ва ундан кейинги съездларида Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг аъзоси қилиб сайланади.

1962 йилда Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг секретари лавозимига сайланади.

1967 йилнинг майида Ю. В. Андропов СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси этиб тайинланади. Ўша йилнинг июнида у КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат қилиб сайланди.

1982 йил майида Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг секретари қилиб сайланди.

1973 йил апрелидан бошлаб Ю. В. Андропов — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси.

Юрий Владимирович Андропов — бир қанча чақириқ СССР Олий Советининг депутати.

Ю. В. Андропов партиянинг иродаси билан қаерда ишламасин, ҳамма лавозимларда унинг Ленин, партия улуғ ишига садоқати намоён бўлди. У ўзининг бутун кучи, билими ва тажрибасини партия қарорларини амалга оширишга, коммунистик ғояларнинг тантанаси учун курашга сарфлаб келмоқда.

1974 йилда Коммунистик партия билан Совет давлатининг таниқли арбоби Ю. В. Андроповнинг Ватан олдидаги катта хизматлари учун унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. У тўртта Ленин ордени, Октябрь Революцияси, Қизил Байроқ орденлари, учта Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва медаллар билан мукофотланган.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1982 йил 12 ноябрда КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми бўлиб ўтди.

Марказий Комитет Сиёсий бюросининг топширувига биноан Пленумни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Ю. В. Андропов очди ва нутқ сўзлади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг вафот этганлиги муносабати билан Марказий Комитет Пленуми аъзолари Леонид Ильич Брежневнинг хотирасини бир дақиқа қайғули сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Марказий Комитет Пленуми Коммунистик партия, совет халқи, бутун тараққийпарвар инсоният оғир жудоликка учраганликларини қайд этди. Коммунистик партиянинг, Совет давлатининг, халқаро коммунистик, ишчи ва миллий-озодлик ҳаракатининг атоқли арбоби, тинчлик учун оташин курашчининг юраги уришдан тўхтади.

Ленинчи Коммунистик партия сафида 50 йилдан кўпроқ вақт бўлган, шундан 18 йил унинг раҳбари лавозимида ишлаган Леонид Ильич Брежнев партия сафларининг жипслигини, Совет Иттифоқининг сиёсий, социал-иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга жуда катта ҳисса қўшди. Тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашда у бениҳоя буюк роль ўйнади. Мамлакатимиз турмушидаги буюк зафарлар — индустрлаш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, Улуғ Ватан урушида совет халқининг тарихий ғалабаси, урушдан кейин Ватанимиз халқ хўжалигини қайта тиклаш, космосни тадқиқ этиш, Совет давлатининг экономикаси, фани ва маданиятини ривожлантиришдаги ҳамма муваффақиятлар Леонид Ильич Брежневнинг номи билан бевосита боғланган бўлиб, унинг номи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, улуғ Ватанимиз тарихига абадий ёзилиб қолди.

Марказий Комитет Пленумининг қатнашчилари марҳумнинг қариндош-уруғлари ва ёр-биродарларига чуқур ҳамдардлик изҳор этдилар.

Марказий Комитет Пленуми КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини сайлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Марказий Комитет Сиёсий бюросининг топширувига биноан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ К. У. Черненко нутқ сўзлади. У ўртоқ Ю. В. Андроповни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари лавозимига сайлашни таклиф қилди.

Пленум ўртоқ Юрий Владимирович Андроповни бир овоздан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайлади.

Сўнгра Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов нутқ сўзлади. У билдирилган юксак ишонч — ўзининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимига сайланганлиги учун Марказий Комитет Пленумига самимий миннатдорчилик изҳор этди.

Ўртоқ Ю. В. Андропов КПСС XXVI съезди қарорларида белгилаб берилган коммунистик қурилиш программасини муваффақиятли бажариш учун, СССРнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш вазифаларини ҳал этишда давомийликни таъминлаш, совет халқининг фаровонлигини ошириш, тинчликни мустаҳкамлаш учун, Л. И. Брежнев даврида ўтказиб келинган бутун ленинча ички ва ташқи сиёсатни амалга оширишга ўзимнинг бутун кучим, билимим ва ҳаётий тажрибамни сарфлайман, деб КПСС Марказий Комитетига, Коммунистик партияга ваъда берди.

Шу билан Пленум ўз ишини тамомлади.

Ўртоқ Ю. В. АНДРОПОВ нутқи

Ўртоқлар!

Партиямиз билан мамлакатимиз, бутун совет халқи оғир жудоликка учради. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет давлатининг раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, оташин коммунист, совет халқининг содиқ фарзанди —Леонид Ильич Брежневнинг юраги уришдан тўхтади.

Замонамизнинг энг катта сиёсат арбоби ҳаётдан кўз юмди. Ўртоғимиз ва дўстимиз, қалби дарё, саховатли, сезгир ва меҳрибон, мурувватли ва ғоят инсонпарвар одам орамиздан кетди. Ишга астойдил садоқати, ўзига ва бошқаларга нисбатан муросасиз, талабчанлиги, масъулиятли қарорлар қабул этишда донишмандларча эҳтиёткорлиги, тарихнинг кескин бурилишларида принципиаллиги ва дадиллиги, одамларга нисбатан доимо ҳурмат, сезгирлик ва эътибор билан қараши — мана шу ажойиб фазилатлари учун партия билан халқ Леонид Ильични қадрлар ва севар эди.

Леонид Ильич Брежневнинг порлоқ хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олишни сўрайман.

Леонид Ильич, ўз ҳаётимнинг ҳар бир куни Совет Иттифоқи Коммунистик партиясини, бутун совет мамлакатини тўлқинлантираётган ишлардан ажралмасдир, деб айтар эди. Дарҳақиқат шундай эди.

Мамлакатни индустрлаш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, Улуғ Ватан уруши ва урушдан кейинги тикланиш, қўриқ ерларнинг ўзлаштирилиши ва космосни тадқиқ этиш — совет халқи меҳнати ва кураши йўлидаги мана шу ҳамма улуғ босқичлар айни вақтда коммунист Леонид Ильич Брежнев таржимаи ҳолининг ҳам босқичларидир.

Улуғ социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг қудрати ўсиши ва ҳар томонлама ҳамкорлигининг чуқурлашиши, жаҳон коммунистик ҳаракатининг давримизда инсоният олдида турган тарихий вазифаларни ҳал этишдаги актив иштироки, ер юзидаги миллий озодлик ва социал тараққиёт барча кучларининг бирдамлиги мустаҳкамланиши Леонид Ильичнинг номи ва ишлари билан чамбарчас боғланган. Леонид Ильич Брежнев миннатдор инсоният хотирасида ҳамиша халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун, инсоният боши узра пайдо бўлган жаҳон ядро уруши хавфини тугатиш учун изчил, эҳтиросли ва толмас курашчи бўлиб қолади.

Тинчликни империалистлардан илтимос қилиб олиб бўлмаслигини биз яхши биламиз. Тинчликни Совет Қуролли Кучларининг енгилмас қудратига таяниbгина ҳимоя қилиш мумкин. Леонид Ильич партия ва давлатнинг раҳбари сифатида, СССР Мудофаа Кенгашининг Раиси сифатида мамлакатнинг мудофаа қобилияти ҳозирги замон талаблари даражасида бўлиши учун доимо эътибор бериб келди.

Сурункасига ўн саккиз йил Леонид Ильич бошчилик қилиб келган партиямиз штабига кирувчи кишилар бу ерда, мана шу залда тўпланишди. Коллектив бўлиб аҳил ишлашни ташкил қилишга, бу штаб тўғри ленинча йўлни очиб боришига Леонид Ильич қанча куч ва қалб кўрини сарфлаганини ҳар биримиз яхши биламиз. Леонид Ильич партиямизнинг ҳозирги ҳаёти ва фаолиятига хос бўлган соғлом маънавий сиёсий муҳитни вужудга келтиришга нақадар бебаҳо ҳисса қўшганини ҳар биримиз яхши биламиз.

Партиямизнинг марксизм-ленинизмни ҳимоя қилиш йўлидаги принципиал кураши, ривожланган социализм назарияси, коммунистик қурилишнинг энг актуал вазифаларини ҳал этиш йўллари ишлаб чиқилганлиги Леонид Ильичнинг номи билан боғланган. Унинг жаҳон коммунистик ҳаракатидаги фаолиятига қардош партиялар, чет эллардаги синфдош қардошларимиз, социализм учун, капитал зулмига қарши, улуғ коммунистик идеалларнинг тантанаси учун курашдаги ўртоқларимиз ҳақли равишда жуда юқори баҳо бердилар.

Леонид Ильич Брежнев фикри-зикри, куч-ғайратлари КПСС XXVI съезди, Марказий Комитетнинг кейинги Пленумлари белгилаб берган иқтисодий, социал ва маданий ривожланишнинг энг катта вазифаларини ҳал этишга қаратилган бир пайтда ҳаётдан кўз юмди. Бу вазифаларни амалга ошириш, партиямиз билан Совет давлатининг Леонид Ильич Брежнев раҳбарлигида ишлаб чиқилган ички ва ташқи сиёсат йўлини изчиллик билан амалга ошириш — бизнинг энг биринчи бурчимиздир. Шу тариқа биз орамиздан кетган раҳбарнинг порлоқ хотирасини энг яхши тарзда эъзозлаган бўламиз.

Қайғумиз чексиз. Бошимизга тушган мусибат оғир.

Мана шу вазиятда сафларимизни янада маҳкамроқ жипслаштириш, партия Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ бирлашиш, ўз лавозимимизда, ўз ҳаётимизда совет халқининг бахт-саодати учун, тинчликни мустаҳкамлаш учун, коммунизм тантанаси учун имкони борича кўпроқ иш қилиш — ҳар биримизнинг бурчимиздир, ҳар бир коммунистнинг бурчидир.

Совет халқи ўз Коммунистик партиясига астойдил ишонади. Ишончининг боиси шуки, партия учун совет кишиларининг туб манфаатларидан бошқа манфаатлар бўлган эмас ва бўлмайди ҳам. Бу ишончни оқлаш — коммунистик қурилиш йўлидан олға бориш, социалистик Ватанимизнинг янада равнақ топишига интилиш демакдир.

Ўртоқлар, бизда энг кийин пайтларда ёрдам бериб келган ва ёрдам бераётган, энг мураккаб вазифаларни ҳал этишимизга кўмаклашаётган куч бор. Бу куч — партиямиз сафларининг бирлигидир. Бу куч — партиянинг коллектив донолиги, унинг коллектив раҳбарлигидир. Бу куч — партия билан халқнинг бирлигидир.

Бугун Пленумимиз Леонид Ильич Брежнев хотирасини ҳурмат билан эсга олиш ва у ўз умрини бағишлаган ишнинг давом этишини таъминлаш учун тўпланди.

Пленум Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретарини сайлаш тўғрисидаги масалани ҳал этиши лозим.

Ўртоқлардан шу масала хусусидаги фикрларини айтишни сўрайман.

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

Азиз ўртоқлар!

Сиёсий бюро Марказий Комитетнинг ушбу навбатдан ташқари Пленуми қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлашни менга топширди.

Марказий Комитетимизнинг навбатдан ташқари Пленуми ҳақиқатан ҳам фавқулодда характерга эга. Мамлакат билан партия чуқур мотамда. Леонид Ильич Брежнев орамиздан кетди.

Совет халқи қарийб йигирма йил мобайнида партия ва давлатга бошчилик қилиб ўзининг бутун кучи ва зўр қобилиятини совет кишиларининг бахт-саодати йўлида, мамлакатимизда коммунистик қурилиш иши йўлида сарфлаган атоқли раҳбаридан жудо бўлди. Инсоният тинчлик, озодлик ва

(Давоми иккинчи бетда).

МОСКВА Л. И. БРЕЖНЕВ БИЛАН ВИДОЛАШМОҚДА

Коммунистик партия билан Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневнинг вафоти муносабати билан совет кишилари, бутун тараққийпарвар инсоният чуқур қайғуда.

12 ноябрь. Москва. Союзлар уйининг Колонна зали мотам либосида. КПСС Марказий Комитети Пленумининг қатнашчилари улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, тинчлик ва коммунизм учун оташин курашчи,

(Давоми иккинчи бетда).

ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВНИ ДАФН ҚИЛИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ КОМИССИЯСИДАН

Комиссия Леонид Ильич Брежневни дафн этиш маросими 15 ноябрь, душанба куни кундуз соат 12 да Қизил майдонда бўлишини маълум қилади.

Суратда: КПСС Марказий Комитети Пленумининг иштирокчилари ўртоқ Л. И. Брежнев билан видолашмоқдалар.

С. Смирнов ва А. Стешанов фотоси.

Леонид Ильич БРЕЖНЕВ

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

(Боши биринчи бетда).

социал тараққиёт идеаллари учун чинакам толмас, улуғ курашчидан жудо бўлди, деб айта оламиз. Биз, совет коммунистлари, социалистик мамлакатлардаги кардошларимиз, жаҳон коммунистик ҳаракатидаги сафдошларимиз Ленин ишининг истеъдодли давомчисидан, меҳнаткашларнинг манфаатларига астойдил садоқат намунаси бўлиб келган инсондан жудо бўлдик.

Мусибатимизнинг бутун аламини ифодалашга тил ожиз. Аммо шу мотам кунларида ҳаммамиз учун азиз бўлган Леонид Ильичнинг ҳаёт сабоқлари ҳаммамизга буюк мадад бўлиб хизмат қилади.

Леонид Ильич бутун вужуди билан жамият манфаатларини, халқ манфаатларини кўзлаб яшаш истеъдодига тўла-тўкис эга эди. Ўспиринлик йилларидан бошлаб то умрининг охирги кунигача ҳамиша шундай бўлиб келди.

Эзгу тилакларнинг бир ўзигина пуч гап эканини Леонид Ильич яхши билар эди. Тўғри фикрлар айтиш камлик қилади, шу фикрларни аниқ ташкилотчилик иши билан мустаҳкамлаш, уларни кенг меҳнаткашлар оммасига тушунтириш ва унинг онгига сингдириш лозим. Леонид Ильич одамларни севар эди, у одамларга ишона билар эди.

Леонид Ильич бениҳоя довюрак инсон эди. Буни у Улуғ Ватан урушининг биринчи кунидан сўнгги кунигача қилган ишлари билан исбот этди. У бутун ҳаёт йўлидан мардонавор юриб ўтди. Шу билан бирга у ҳар бир ўртоқдаги дадилликни, ҳар қандай синовлар пайтидаги принципиалликни, матонатни юксак, жуда юксак қадрлар эди.

Леонид Ильич билан ёнма-ён туриш, унинг сўзларини тинглаш, унинг ўткир ақл-идроки, заковати, ҳаётсеварлигини яққол сезиш— у билан биргаликда ишлашга мушарраф бўлган ҳар биримиз учун бир мактаб эди.

Леонид Ильич Брежнев бизга бебаҳо мерос қолдирмоқда. Бизнинг 18 миллионли партиямиз якдил ва жипслашган. Совет халқи партиянинг донолигига сидқидилдан ишонади. Кадрларга нисбатан талабчанлик ва ҳурмат, бузилмас интизом ва дадил фойдали ташаббусларни қўллаб-қувватлаш, бюрократизмнинг ҳар қандай кўринишларига муросасизлик ва омма билан алоқани ривожлантириш тўғрисида, совет жамиятининг чинакам демократизми ҳақида доимо ғамхўрлик қилиш ҳаётимизнинг нормалари бўлиб қолди.

Мана шу раҳбарлик услубини ардоқлаб асраш ва ривожлантириш. Леонид Ильич бизга ўз сўзи ва иши билан васият қилган ҳамма нарсаларни қадрлаш — унинг хотираси олдидаги бурчимиздир, партия ва мамлакат олдидаги бурчимиздир. Партиянинг раҳбар ўзаги, унинг Марказий Комитети, Леонид Ильичнинг ҳал қилувчи иштирокида шаклланган Сиёсий бюро айни шундай бўлиши бунинг мустаҳкам гаровидир. Бизнинг Пленумимиз партиянинг ҳозирги босқичда КПСС XXIII—XXVI съездлари қарорларида аниқ-равшан ва тўла-тўкис ифодалаб берилган ленинча йўлдан бундан буён ҳам қатъият билан олға боравеоришини бутун мамлакат олдида, бутун дунё олдида намойиш этади, деб Сиёсий бюро номидан жуда чуқур ишонч изҳор этаман. Леонид Ильич Брежневнинг жуда катта ҳиссаси билан ишлаб чиқилган ва амалга оширилаётган партиямизнинг ички ва ташқи сиёсати комил ишонч, изчиллик ва собитқадамлик билан ўтказилабераверади.

Халқ бахт-саодати ва ер юзида тинчликни сақлаб қолиш бизнинг асосий йўлимиз бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва шундай бўлиб қолади.

Бизнинг яхши ўйлаб тузилган муфассал социал-иқтисодий программамиз бор. Экономика тежамли бўлиши керак. Партиянинг кўрсатмаси мана шундай. Бу кўрсатма индустриал ва аграр секторларни техника билан қайта қуроллантиришни, бошқарувни такомиллаштиришни ва, албатта, меҳнатни ташкил этишни яхшилашни, унинг унумдорлигини ўстиришни билдиради. Шу негизда давлатимизнинг экономикаси муттасил ривожлантирилабераверади, халқ фаровонлиги оширилабераверади. Худди шу негизда мамлакатнинг мудофаа қобилияти мустаҳкамланаверади.

Бизнинг саксонинчи йилларга мўлжалланган муфассал, конкрет Тинчлик программамиз бор. Бу программа халқнинг орзу-умидларига мос келади. Биз ўз олдимизга кескинликни юмшатиш, қуролсизланиш, можароли вазиятларни бартараф этиш, ядро уруши хавфини тугатиш вазифаларини қўямиз. Биз ўзимиз учун, ўз дўстларимиз учун, дунёдаги барча халқлар учун пухта хавфсизлик бўлишини истаймиз.

Азиз ўртоқлар!

Леонид Ильичнинг вафоти сабабли бошимизга тушган жудоликнинг ўрнини тўлдириш жуда қийинлигини ҳаммамиз англаб турибмиз, албатта. Ҳозир партиядаги ишларни коллектив равишда олиб бориш икки ҳисса, уч ҳисса муҳимдир. Барча партия органларида аҳиллик билан биргаликда ишлаш ҳам коммунистик қурилишда, ҳам халқаро майдондаги фаолиятимизда янгидан янги муваффақиятларни таъминлайди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси вужудга келган аҳволни муҳокама қилиб, менга ўртоқ Юрий Владимирович Андроповни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари лавозимига сайлашни Пленумга таклиф қилишни топширди. Унинг таржимаи ҳолини айтиб беришга эҳтиёж бўлмаса керак деб ўйлайман. Юрий Владимирович Ленин партияси ишига садоқатли, фидокор коммунист эканлиги, Леонид Ильичнинг энг яқин сафдоши эканлиги партияга ва мамлакатга яхши маълум.

Юрий Владимирович ички ва ташқи сиёсат, идеология соҳасида кўп қиррали ишлар билан шуғулланиб келган. У комсомолларнинг етакчиси ҳам, йирик партия ходими ҳам, дипломат ҳам бўлган! У социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлашга, давлатимизнинг хавфсизлигини таъминлашга кўп меҳнат сарфлаган.

Леонид Ильич унинг марксча-ленинча эътиқодини, партиявийлигини, кенг билим доирасини, зўр ишчанлиги ва инсоний фазилатларини юксак қадрлар эди.

Барча Сиёсий бюро аъзоларининг фикрича, брежневча раҳбарлик услубини, халқ манфаатлари тўғрисидаги брежневча ғамхўрликни, кадрларга нисбатан брежневча муносабатни, агрессорларнинг кирдикорларига бутун куч билан қарши туриш, тинчликни эҳтиёт қилиб сақлаш ва мустаҳкамлаш қатъиятини Юрий Владимирович жуда яхши ўзлаштириб олган.

Партиявий камтаринлик, бошқа ўртоқларнинг фикрига ҳурмат билан қараш ва, таъбир жоиз бўлса, коллектив бўлиб ишлашга иштиёқмандлик Юрий Владимировичга хос хусусиятлардир. Сиёсий бюронинг якдил фикри шуки, ўртоқ Андропов Марказий Комитетнинг ишончига, партиянинг ишончига лойиқдир.

Азиз ўртоқлар! Биз Леонид Ильичнинг порлоқ хотираси олдида бошимизни эгиб, ўз бунёдкорлик ишимизни тинимсиз давом эттираверамиз, деб тантанали ваъда берамиз. Леонид Ильич қилишга улгура олмаган ҳамма ишлар, унинг раҳбарлигида партия белгилаган режалар албатта рўёбга чиқарилади.

Суратда: Москва меҳнаткашлари ўртоқ Л. И. Брежнев билан видолашиш учун келдилар. ТАСС телефотоси.

ОҒИР ЖУДОЛИК АЛАМИ

Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли раҳбари, замонамизнинг энг таниқли сиёсий арбоби Леонид Ильич Брежневнинг вафоти тўғрисидаги хабар совет кишиларини чуқур қайғуга солди. Унинг бутун сермазмун, ёрқин ҳаёти Октябрнинг, Ленин партиясининг улуғ ишига, меҳнаткаш халқ манфаатларига бағишланди. Мамлакатда бўлиб ўтаётган мотам митингларида меҳнаткашлар тинчлик ва коммунизм учун оташин курашчи хотирасига чуқур ҳурмат бажо келтириб, ўз сафларини жонажон Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслаштиришга астойдил интилаётганликларини билдирмоқдалар.

СССР Мудофаа министрлиги шахсий составининг мотам митингини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов очди.

Л. И. Брежнев катта ва ёрқин ҳаёт кечирди, деди у. Сиёсий донишмандлиги ва олисни кўзлаши, сабр-матонати ва фидокорлиги, принципиаллиги ва собитқадамлиги туфайли Леонид Ильич совет халқининг самимий муҳаббати ва ҳурматини қозонди, бутун тараққийпарвар инсоният олдида зўр обрў-эътиборга эришди.

Совет кишилари Леонид Ильичнинг довюрак жангчи, Улуғ Ватан урушининг жанговар комиссари бўлганлигини билар эдилар. У жанговар вазиятнинг энг оғир шароитларида шахсан намуна кўрсатиб ва жўшқин партиявий сўз билан жангчиларни ғалабага руҳлантирар эди.

Леонид Ильич тинчликнинг қадрига яхши етар эди. Улуғ оптимист бўлган Леонид Ильич агрессия ва уруш кучларини жиловлаш мумкинлигига қатъий ишонар, коммунистик қурилиш учун тинч шароитларни таъминлаш йўлида ҳамма ишни қилар эди. Қуролли Кучлар қурилишида сифат жиҳатидан янги босқич унинг номи ва фаолияти билан чамбарчас боғланган эди.

Митингда сўзга чиққан кишилар СССР Қуролли Кучлари жангчиларининг Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслашишга аҳд қилганликларини, бундан буён ҳам совет халқининг тинч меҳнатини бардам туриб ҳимоя қилишга, ўз ватанпарварлик ва интернационал бурчини шараф билан бажаришга доимо тайёр эканликларини билдирдилар.

Москва, Сортировочная локомотив депоси. Митинг ўтказилган цех мотам либосида. Корхона меҳнатчилари қайғули сукунат ичра шу ерга тўпландилар. Митинг қатнашчилари Леонид Ильич портретларини кўтариб келдилар.

Электровоз машинисти, Москва Советининг депутати А. Абрамовга сўз берилади.

— Оташин большевик, улуғ Ленин ишининг толмас давомчиси, қалби дарё инсон, юксак фазилатлар соҳибининг юраги уришдан тўхтаганига ишониш қийин, — дейди у. — Леонид Ильич халқ билан доимо чамбарчас алоқада эди. У оддий кишилар ҳақида, уларнинг иш, турмуш, дам олиш шароитларини яхшилаш тўғрисида ленинча чуқур эътибор ва меҳрибонлик қилар эди. Шу қайғули кунларда биз ҳаммамиз КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фидокорона меҳнатимиз, марҳум ўзининг бутун умрини бағишлаган коммунизм ишига садоқатимиз Л. И. Брежневни энг яхши тарзда эслаш эканлигини яхши тушунамиз.

Қарағанда областидаги «Первомайский» совхозида бўлиб ўтган митингда хўжалик партkомининг секретари, дастлабки чўлқуварлардан бири З. Тўқбулатов бундай деди:

— Қозоғистоннинг бепоён даштларида янги-янги хўжаликлар барпо этилишида, агро шаҳарчалар қад кўтаришида Леонид Ильичнинг хизматлари жуда катта. Леонид Ильич бизнинг хўжалигимизга келганида у билан учрашиш бахтига мушарраф бўлганман. Биз, дастлабки чўлқуварлар уни «Қўриқ командарми» дер эдик. У янги ерларни обод қилаётган деҳқонларнинг ишларига алоҳида сезгирлик ва меҳрибонлик билан қарар эди. Ўшандан бери қарийб ўттиз йил ўтди—чўлқуварларнинг янги авлоди вояга етиб, оталарининг шуҳратига шуҳрат қўшмоқда. Кашшофларнинг эстафетаси ишончли қўллардадир.

Леонид Ильич Брежневнинг вафоти тўғрисидаги хабар Молдавия меҳнаткашларининг юрак-бағрини ўртаб юборди. Эллигинчи йилларнинг бошларида у республика партия ташкилотига бошчилик қилган эди.

Григориполь агросаноат бирлашмаси коллективининг юзлаб сабзавоткорлари, консерва заводининг ишчилари мотам митингига тўпландилар.

—Энди сафимизда Леонид Ильичнинг йўқлигини ўйлаш бизни қайғуга солади,—дейди созловчи И. Томаненку, — шу қайғули кунларда биз қишлоқ хўжалиги ходимлари коммунистик қурилиш вазифаларини амалга ошириш учун куч ва ғайратимизни аямаймиз, деб қасамёд қиламиз. СССРнинг Озиқ-овқат программасини Леонид Ильич тузиб берди. Ҳозир биз шу программани рўёбга чиқаришга бутун кучимизни сарфлаяпмиз.

Рустави металлургия заводининг пўлат қуювчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони О. Ломидзе кўп минг кишилик коллективнинг митингида сўзга чиқиб бундай деди:

—Леонид Ильич Брежнев ўзининг бутун умрини Коммунистик партия ишига садоқат билан хизмат қилишга бағишлади. Совет кишилари КПССни ўзининг синалган коллектив йўлбошчиси, доно раҳбари ва ташкилотчиси деб билади. Биз халқимизнинг содиқ фарзанди вафот этганлиги муносабати билан чуқур қайғу изҳор этар эканмиз, бутун кучимиз ва билимимизни коммунизм қуриш ишига сарфлашга азму қарор берганлигимизни билдирамиз.

Эстониянинг меҳнат коллективларида бўлиб ўтган мотам митингларининг қатнашчилари Леонид Ильич Брежневнинг Ватан бахт-саодати йўлидаги фаолиятини юксак баҳолаб, партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини янада зўр ғайрат билан турмушга татбиқ этишга аҳд қилганликлари тўғрисида гапирдилар.

—Партиямиз, бутун совет халқи, жаҳон коммунистик ҳаракати бошига оғир мусибат тушди,—деди И. Лауристин номидаги Таллин машинасозлик заводининг ишчиси Х. Либлик. —Содиқ ленинчи, Советлар Ватанининг бахт-саодати ва равнақи учун, ер юзида тинчлик учун курашчи инсоннинг юраги уришдан тўхтади. Биз Советлар мамлакатининг ишчилари шу қайғули дақиқаларда икки ҳисса ғайрат билан меҳнат қиламиз, меҳнат самарадорлиги ва сифатини оширамиз, беш йиллик топшириқларини бажариш учун ҳамма чораларни кўрамиз, деб ваъда берамиз.

Донецкдаги «Трудовская» шахтасида мотам митинги бўлиб ўтди.

—Ишчилар синфининг шонли намояндаси, оддий металлургдан партия ва давлат раҳбаригача бўлган йўлни босиб ўтган инсон—Леонид Ильич Брежневнинг порлоқ сиймоси хотирамизда абадий сақланиб қолади, деб уқтирди тозалаш забойи кон ишчиларининг бригадири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Полишчук ўз нутқида. Мамлакатимиз меҳнаткашларининг илғор отряди бўлган шахтёрлар доимо совет ишчилар синфининг олдинги сафида бўлиб келдилар ва олдинги сафида бўлаверадилар.

Мамлакатимиз учун қайғули бўлган шу кунларда биз ўз сафларимизни КПСС ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслаштирамиз, Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини фидокорона меҳнатимиз билан мустаҳкамлайверамиз.

(ТАСС).

МОСКВА Л. И. БРЕЖНЕВ БИЛАН ВИДОЛАШМОҚДА

(Боши биринчи бетда).

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет давлатининг раҳбари Леонид Ильич Брежневга сўнгги бор ҳурмат бажо этиш учун келдилар. Улар чуқур сукунат ичра Леонид Ильич билан видолашадилар.

Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. В. Шчербицкий, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Т. Я. Киселев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков ўртоқлар фахрий қоровулда турадилар.

Сўнгра Коммунистик партия билан Совет давлатининг раҳбарлари марҳумнинг рафиқаси, бошқа оила аъзолари ёнига борадилар, уларга чуқур ҳамдардлик изҳор этадилар.

Соат 13 да Москва меҳнаткашлари Леонид Ильич Брежнев билан видолашиш учун киритила бошлайди. Қизил-қора алвонлар билан безатилган Колонна залидан ишчилар, хизматчилар, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, Москва областининг колхозчилари ва совхоз ишчилари, студентлар, ўқувчилар ўта бошлайди.

Улар қайғули сукунатда ўтадилар. Мотам куйлари таралади.

Марҳумнинг боши узра қизил байроқлар қуйи эгиб қўйилган. Тобут қўйилган супача ёнида гулчамбарлар ва гуллар кўп. Бу ерга КПСС Марказий Комитетидан, СССР Олий Совети Президиумидан, СССР Министрлар Советидан, КПСС Москва шаҳар комитетидан ва Москва Советининг ижроия комитетидан, СССР Мудофаа министрлигидан, қариндош-уруғлар ва ёр-биродарлардан гулчамбарлар келтириб қўйилган.

Супача ёнидаги бахмалда Леонид Ильич Брежневнинг Коммунистик партия билан Совет давлати олдидаги жуда катта хизматлари, Улуғ Ватан урушидаги ғалабага, вайрон бўлган хўжаликни қайта тиклашга, Советлар мамлакатининг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга қўшган жуда катта шахсий ҳиссаси, ер юзида тинчликни сақлаб қолиш йўлидаги актив куч-ғайратлари тақдирланиб берилган Ватаннинг юксак мукофотлари турибди. Мукофотлар орасида Совет Иттифоқи Қаҳрамонининг тўртта «Олтин Юлдуз» медали, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонининг «Ўроқ ва Болға» олтин медали, «Ғалаба» ордени, саккизта Ленин ордени, иккита Октябрь Революцияси ордени, иккита Қизил Байроқ ордени, бошқа орден ва медаллар бор.

Қардош социалистик мамлакатларнинг, бошқа давлатларнинг коммунистик, ишчи ва миллий-озодлик ҳаракати олдидаги, халқлар хавфсизлиги учун курашдаги хизматлари учун Л. И. Брежневга берган мукофотлари ҳам шу ерга қўйилган.

Фахрий қоровул ҳар уч минутда алмашиниб туради. Ишлаб чиқариш илғорлари, партия ва совет ходимлари, таниқли фан ва маданият арбоблари, ҳарбий бошлиқлар, жамоатчилик намояндалари тобут ёнида мотам вахтасида турадилар.

Залга иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларидан, Олий Советлари Президиумларидан ва Министрлар Советларидан, ўлка партия комитетларидан ва ўлка ижроия комитетларидан, область партия комитетлари ва область ижроия комитетларидан, министрликлар ва идоралардан, жамоат ташкилотларидан гулчамбарлар олиб кирилади.

Совет кишилари оғир жудоликка учрадилар, улар бошига қайғули мусибат тушди. Колонна залига келувчиларнинг кўплари Леонид Ильични шахсан билар эдилар, чунки у ҳамиша халқ орасида эди, доимо меҳнат аҳли тўғрисида ғамхўрлик қилар эди.

Москванинг Бауман райони вакиллари кириб келадилар. Пойтахтнинг мана шу йирик саноат ва маданият маркази аҳолиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР Олий Советида ўз номларидан депутатлик қилишига неча бор ишонч билдирган эди. У ҳам ўз сайловчиларининг наказларини шараф билан бажариб келган эди.

Партия ветеранлари ўтадилар. Л. И. Брежнев 50 йилдан кўпроқ вақт муқаддам КПССга аъзо бўлиб кирган эди. Шу йиллар мобайнида у партиянинг оддий аъзосидан КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимигача бўлган йўлни босиб ўтди. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янада ривожланиши ва мустаҳкамланиши унинг тинимсиз назарий, сиёсий ва ташкилотчилик фаолияти билан чамбарчас боғланган. Л. И. Брежнев партия турмуши ленинча нормалари ва раҳбарлик принципларини қайта тиклаш, мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, партиянинг омма билан алоқасини мустаҳкамлаш соҳасида бебаҳо хизмат қилди.

Совет Қуролли Кучларининг вакиллари залга кириб келадилар. Ветеранлар ва ёш жангчилар Улуғ Ватан уруши йилларининг биринчи кунидан сўнгги кунигача Ватан учун ғоятда мардона жанг қилган, СССР Мудофаа Кенгашининг Раиси лавозимида Совет давлатининг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш йўлида кўп иш қилган Л. И. Брежневнинг порлоқ хотирасига таъзим бажо этадилар.

Таниқли илм-фан арбоблари, илмий институтларнинг ва конструкторлик бюроларининг ходимлари ўтадилар. Улар мамлакатнинг фан-техника тараққиётига, ривожланган социализмнинг қудратли моддий-техникавий базасини вужудга келтиришга, космосни ўзлаштиришга бебаҳо ҳисса қўшганлиги учун Леонид Ильич Брежневга чуқур ҳурматларини билдирадилар.

Коммунистлар, барча совет кишилари Леонид Ильич Брежневнинг ҳаёти ва фаолияти улар учун ҳамиша КПССга, Совет давлатига садоқат билан хизмат қилишнинг илҳомбахш намунаси бўлиб қолади, деб ишонтирадилар. Улар КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг қарорини астойдил маъқуллайдилар ва КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига қилган Мурожаатига коммунистик қурилиш режаларини бажариш йўлида фидокорона меҳнат билан жавоб беришга азму қарор қилганлар.

(ТАСС).

ЛЕНИНЧА ҒОЯВИЙЛИК ТИМСОЛИ

Бутуниттифоқ «Союзузбекгазпром» саноат бирлашмасида Леонид Ильич Брежнев ёрқин хотирасига бағишланган кўп кишилик мотам митинги бўлиб ўтди. Инженер Р. Муҳиддинов ишдаги ўртоқларининг фикр ва туйғуларини изҳор этиб, бундай деди.

— Совет халқининг атоқли фарзанди Леонид Ильич Брежневнинг юраги уришдан тўхтади. Коммунистик қурилиш ишида унинг ижодий ҳиссаси қанчалик катта эканлигини биз ҳаммамиз яхши биламиз. Леонид Ильич раҳбарлиги остида мамлакатимиз экономика ва маданиятнинг барча соҳаларида жуда катта муваффақиятларга эришди, унинг халқаро майдондаги обрўси мисли сиз ошди. Леонид Ильич миллионлаб кишилар хотирасида тинчлик учун оташин курашчи, ленинча ғоявийлик, изчил интернационализм, революцион оптимизм ва инсонпарварликнинг тимсоли бўлиб қолади.

Мотам митинги қатнашчилари Леонид Ильич Брежнев раҳбарлиги остида ишлаб чиқилган улуғвор планларни амалга оширишда фидокорона меҳнат қилишга тайёр эканликларини изҳор этдилар.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚНИНГ ЧУҚУР ҚАЙҒУСИ

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг юраги уришдан тўхтади. Улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, замонамизнинг атоқли сиёсат ва давлат арбоби ҳаётдан кўз юмди. Совет кишилари ишчилар синфининг шонли фарзанди вафот этганлиги тўғрисидаги хабарни чуқур қайғу билан кутиб олдилар.

И. А. Лихачев номидаги Москва автомобиль заводининг автомобиль йиғиш корпуси мотам либосида. Корхона турли бўлинмаларининг вакиллари бу ерга митингга келдилар.

— Леонид Ильичнинг номи совет халқининг барча муваффақиятлари билан чамбарчас боғлиқдир, — деди созловчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ю. Бародулина. — Мен ўртоқ Л. И. Брежнев «ЗИЛ»га Октябрь революцияси орденини топшириш учун 1976 йилнинг 30 апрелида заводга келган кунни яхши эслайман. Биз, ишчилар Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбари бизнинг турмушимиз, ўй-фикрларимиз, кайфиятимиз билан қанчалик эътибор бериб ва сидқидилдан қизиққанини ҳеч қачон унутмаймиз.

Ҳайдовчи-слесарь Ф. Кракишев, созловчи П. Смирнов ва сўзга чиққан бошқа кишилар ўртоқ Л. И. Брежневнинг хотирасини ҳурмат билан эъзозлаб, совет халқининг жонажон партияга астойдил ишончи тўғрисида, унинг ички ҳамда ташқи сиёсатини тўла-тўкис ва қизғин қўллаб-қувватлашлари ҳақида гапирдилар.

Москвадаги «Серп и Молот» металлургия заводининг юзлаб ишчи ва хизматчилари цехлардан бирининг қизил бурчагига йиғилдилар.

— Биз, ишчилар, — деди митингда пўлат қуювчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Коптев, — Леонид Ильич партия ва давлат фаолиятининг барча лавозимларида ўзининг бутун кучини марксизм-ленинизм улуғ идеалларини рўёбга чиқариш учун сарфлаб келганлигини яхши биламиз. Унинг нутқлари, китоблари, меҳнат аҳлига йўллаган мактублари ва табрикномалари ишчиларга зўр ғайрат бағишлаб, янги ишларга илҳомлантиради. Улар биз учун ҳамиша дастуруламал бўлиб қолади. Барча совет кишилари учун Леонид Ильич Ватанни қандай севиш, ленинча яшаш ва ишлаш, тинчлик ишини ҳормай-толмай қаттиқ туриб ҳимоя қилиш намунаси эди ва шундай бўлиб қолади.

Н. Э. Бауман номидаги Москва олий техника билим юртининг студентлари, ўқитувчилари, ходимлари мамлакатдаги шу бош техника олий мактаби маданият уйининг катта залига келдилар.

— Империализмнинг агрессив доиралари инсониятга икки социал системанинг мухолифлигини тиқиштиришга, атом ҳалокатини яқинлаштиришга уринаётган ҳозирги шароитда Леонид Ильич тинчлик ишига қўшган ҳисса айниқса яққол сезилмоқда, — деб таъкидлади партия комитетининг секретари Н. Лакота. — Тинчлик программаси бизнинг йўлчи юлдузимиз бўлиб келди ва келгусида ҳам шундай бўлиб қолади.

Профессор А. Архаров, ишчи В. Капирин, комсомол комитетининг секретари С. Жуков ва бошқа нотиқлар Леонид Ильичнинг совет халқи олдидаги, халқаро коммунистик ҳаракат олдидаги хизматларига нисбатан ғоят зўр ҳурмат-эҳтиром сўзларини айтдилар.

Л. И. Брежневнинг бевақт вафот этганлиги тўғрисидаги хабар у туғилиб ўсган шаҳар — Днепродзержинск аҳолисининг қалбини қайғу аламга тўлдирди.

Ф. Э. Дзержинский номидаги металлургия заводида кўп минг кишилик мотам митинги бўлди.

— Шу қайғули дамларда биз ҳаммамиз учун азиз бўлган Леонид Ильичнинг номини зўр самимият билан тилга оламиз, — деди корхона директори К. Носов. — Унинг биз, металлургларга нисбатан эътибори ва меҳрибонлиги ёдимиздадир. У Москвадан тез-тез қўнғироқ қилиб, завод реконструкцияси қандай бораётганлиги, кислород конвертор цехи қандай қурилаётганлиги билан қизиқар, қимматли маслаҳатлар ва тавсиялар берар эди. Биз, металлурглар жонажон дзержинкамиз ҳамиша олдинги марраларда бўлиши учун бутун кучимиз, билимимиз ва ғайратимизни сарфлаймиз.

18-армия сиёсий бўлимининг бошлиғи Кавказдаги жанглар вақтида партия билетини топширган кишилардан бири — уруш ва меҳнат ветерани А. Куценко ўз нутқида Л. И. Брежнев жанговар таржимаи ҳолининг шонли саҳифаларини эслатиб ўтди.

— Ўша даҳшатли кунларда, — деб таъкидлади у, — комиссар Брежнев шахсий намунаси билан жангчиларни руҳлантириб, олдинги маррада турди. Биз мардлик ва жасурликни, Ватанга астойдил хизмат қилишни ундан ўрганардик. У курашиб келган иш совет кишилари тобора янги-янги авлодларининг фидокорона меҳнатида давом эттирилади.

(ТАСС).

Леонид Ильич БРЕЖНЕВ

ВАТАНГА ХИЗМАТ ҚИЛИШ НАМУНАСИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг корпуслари узра мотам ленталари боғланган Қизил байроқлар эгилган. Корхонанинг минглаб меҳнаткашлари Коммунистик партия, бутун совет халқи учраган оғир жудолик — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Советни Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежнев вафот этганлиги муносабати билан чуқур қайғуларини изҳор этиш учун мотам митингига тўпландилар.

— Бошимизга оғир мусибат тушди, — деди ўз нутқида тикувчи-мотористка Г. Абдулиева. — Улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, тинчлик ва коммунизм учун атоқли курашчи, замонамизнинг улкан сиёсат ва давлат арбоби Леонид Ильич Брежнев ҳаётдан кўз юмди. Республикамиздаги ҳар бир меҳнаткаш учун у азиз ва қадрдон киши эди, биз доимо унинг ғамхўрлиги ва эътиборини ҳис этиб келардик. Зилзила вайрон қилган Тошкентни тиклаш қаҳрамонона босқичи ҳамда Ўзбекистон экономикаси ва маданиятини ривожлантиришдаги катта ютуқлар унинг номи билан боғланган. Леонид Ильичнинг бутун ҳаёти совет кишиларининг кўпгина авлодлари учун совет Ватанига фидокорона хизмат қилиш намунаси бўлиб қолади. Леонид Ильич Брежнев хотирасини чуқур ҳурмат қилиб, социалистик Ватан фаровонлиги йўлида зарбдорларча меҳнат қиламиз, унинг раҳбарлигида белгиланган барча планларни амалга оширамиз.

Мотам митинги қатнашчилари КПСС ленинчи Марказий Комитети теварагида яна ҳам маҳкамроқ жипслашишга, бир тан-бир жон бўлиб коммунистик бунёдкорлик программасини муваффақиятли бажаришга ўз ҳиссаларини кўпайтиришга интилажакларини изҳор этдилар.

(ЎзТАГ).

ОКТЯБРЬ БАЙРОҒИГА САДОҚАТ

Шу қайғули дамларда заводнинг қор босган хиёбони бўйлаб сменага бора туриб, биз унинг бошқача қиёфасини — баҳор қуёши нур сочган, қувончли ва ёрқин қиёфасини эслаймиз. Биз ўшанда йиғув цехида Анна Федюшина, Алексей Васильевич Симонов, бошқа юзлаб тракторсозлар билан бирга Леонид Ильич Брежневни кутиб олган эдик...

Оташин ватанпарвар, содиқ ленинчининг юраги уришдан тўхтади, партия билан халқ ғоят катта жудоликка учради. Аммо у бажарган, унинг иштирокида, унинг ташаббуси билан, унинг тинимсиз ғамхўрлиги ва иродаси туфайли амалга оширилган ишлар мамлакат ҳамда планетанинг хотираси ва қалбида, бутун ҳаётида ҳамиша сақланиб қолади.

Ўша унутилмас кунда Леонид Ильич Тошкент трактор заводи фахрий меҳмонлари китобига ёзиб қолдирган фикр-мулоҳазаларида ТТЗ Совет Ўзбекистони машинасозлигининг энг яхши корхоналаридан бири, ғўза парвариши ва пахта йиғим-теримини комплекс механизациялаш учун кураш пешқадами деб айтилган эди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, Совет давлатининг бошлиғи партия XXVI съезди қарорларини бажаришда янги марраларни эгаллашимизни, катта меҳнат муваффақиятларига эришувимизни тилади. Биз Л. И. Брежневнинг илҳомбахш сўзларига фидокорона ишимиз билан, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва машиналар сифатини ошириш билан жавоб қайтардик. Кўп минг кишилик коллективимиз кўпроқ трактор етказиб бериш, уларни кучлироқ, қулайроқ, унумлироқ, пухтароқ қилиш учун меҳнат қилмоқда, шунинг учун ҳозир завод цехлари кенгайтирилмоқда, янги корпуслар барпо этилмоқда. Ўзбекистон пойтахтининг тракторсозлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини такомиллаштиришга, ўртоқ Л. И. Брежнев раҳбарлигида ишлаб чиқилган СССР Озиқ-овқат программасини бажаришга қўшадиган ҳиссаларини кўпайтирадилар.

Завод, шаҳар узра, республика, мамлакат узра мотам байроқлари эгилган. Халқнинг қайғу-алами жуда катта, совет кишиларининг Ленин партияси ишига — Леонид Ильич Брежнев ўз ҳаётини бағишлаган муқаддас ишга садоқати мустаҳкамдир. КПССнинг қудратли коллектив ақл-идроки, унинг халқ билан чамбарчас алоқаси, унинг метиндек жипслиги — планларимиз бажарилишининг, Ватанни янада равнақ топтиришнинг гарантиясидир. Ленин байроғи, Октябрь байроғи ишончли қўлларда.

М. ТУРОПОВ,
Тошкент трактор заводининг созловчиси, КПСС XXVI съездининг делегати.

(ЎзТАГ).

БИРЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМ

ҚУВАСОЙ (Фарғона области), 12 ноябрь. (ЎзТАГ). Леонид Ильич Брежнев вафот этганлиги тўғрисидаги аламли хабар Фрунзе номидаги Қувасой цемент комбинати меҳнатчилари қалбларини чуқур қайғуга солди. Комбинат коллективининг мотам митингида меҳнат ветерани, шу корхона қурилишининг қатнашчиси Шокир Саймуродов сўзга чиқиб, бундай деди:

— Замонамизнинг энг катта партия ва давлат арбоби, Ленин ишининг содиқ давомчиси, тинчлик ва коммунизм учун толмас курашчи Леонид Ильич Брежнев ҳаётдан кўз юмганлиги бизнинг қалбларимизни қайғу-аламга тўлдирди. Давлатимиз тарихининг қаҳрамонона босқичлари унинг номи билан маҳкам боғлангандир. Биз унинг ишчилар ҳақидаги, улуғ мамлакатимиз саноати ва қурилиши равнақи тўғрисидаги, унинг хавфсизлиги, ер юзида тинчликни сақлаш тўғрисидаги оталарча ғамхўрлигини ҳеч қачон унутмаймиз. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Советни Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатида бизни юксак онглилик ва ташкилотчилик кўрсатишга даъват этадилар. Биз қадрдон партиямизга бениҳоя ишонамиз ва ўз сафларимизни унинг теварагида янада маҳкамроқ жипслаштирамиз.

Қўқон «Текстильмаш» заводида, Фарғона «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасида, Марғилон шойи газлама комбинатида, колхоз ва совхозларда бўлиб ўтган митинглар қатнашчилари Леонид Ильич Брежнев хотираси Фарғона области меҳнаткашлари қалбида абадий яшашини айтдилар.

ЛЕНИН КЎРСАТГАН ЙЎЛДАН

ТЕРМИЗ, 12 ноябрь. (ЎзТАГ). Термиз пахта тозалаш заводининг юзлаб меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневнинг порлоқ хотирасини ҳурмат билан эсга олмоқ учун мотам митингига йиғилдилар.

— Леонид Ильичнинг вафоти тўғрисидаги қайғули хабар ҳар биримизнинг қалбимизни аламга тўлдирди, — деди йиғилганларга мурожаат қилиб, ремонтчи-слесарь Р. Раҳимназаров.— Бу ажойиб кишининг, оташин ватанпарвар, тинчлик йўлидаги, коммунизм йўлидаги эҳтиросли курашчининг бутун ҳаёти биз учун партия ва халққа хизмат қилишнинг ёрқин намунаси бўлиб қолади. Совет халқи, бутун тараққийпарвар инсоният оғир жудоликка учради. Аммо биз жонажон партия, унинг Марказий Комитети теварагида яна ҳам маҳкамроқ жипслашиб, Ленин кўрсатган йўлдан — коммунизм сари комил ишонч билан бораверамиз. Мен Термиз пахта тозаловчилари номидан ваъда бериб айтаманки, бизнинг коллективимиз социалистик Ватан бойликларини оширишга, Коммунистик партия XXVI съезди тарихий қарорларини бажаришга қўшадиган ҳиссамизни кўпайтирмоқ учун ҳамма ишни бажо келтиради.

Леонид Ильич Брежневнинг вафоти муносабати билан Термиз дарё портида, «Комсомолобод» совхозида, Денов ёғ-экстракция заводида, Ангор районидаги «Қизил юлдуз» колхозида, Сурхондарё областининг бошқа корхоналарида, хўжаликлари ва ташкилотларида ҳам мотам митинглари бўлиб ўтди.

ПЛАНЕТА ЧУҚУР МОТАМ ТУТМОҚДА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг вафоти тўғрисидаги хабар дунёда чуқур қайғу билан кутиб олинди. Турли мамлакатларнинг таниқли давлат ва жамоат арбоблари, оммавий ахборот воситалари оғир жудолик муносабати билан таъзия изҳор этиб, социализм ва коммунизм қурилиши ишига, тинчлик учун, жаҳон термоядро урушининг олдини олиш учун курашга шахсан ғоят катта ҳисса қўшган замонамизнинг атоқли ва сиёсий давлат арбоби ҳаётдан кўз юмганлигини қайд этмоқдалар.

Л. И. Брежневнинг вафоти муносабати билан Берлинда ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг фавқулодда мажлиси бўлиб ўтди. ГБСП Марказий Комитети Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси **Э. Хонеккер** мажлисда нутқ сўзлаб, социалистик ҳамдўстликни ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Германия Бирлашган социалистик партияси ўртасидаги, СССР билан ГДР ўртасидаги қардошларча иттифоқни мустаҳкамлаш ишига Л. И. Брежнев ниҳоятда катта ҳисса қўшганлигини таъкидлади. ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюроси В. И. Ленин тарихий ишининг содиқ давомчиси — Л. И. Брежнев ўз ҳаётини бағишлаган социализм ва тинчлик олижаноб иши йўлидаги курашни давом эттиришга азму қарор берганлигини билдирди.

ВСР радиоси ВКП Марказий Комитети, ВСР Давлат Кенгаши ва ВСР Министрлар Советининг ахборотини эшиттирди. Ахборотда, жумладан бундай дейилади: ўртоқ Л. И. Брежнев — улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, тинчлик учун, социализм ва коммунизм ғалабаси учун толмас курашчи, Вьетнам халқининг улуғ дўсти эди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг вафоти КПСС билан совет халқи учунгина эмас, шу билан бирга бутун партиямиз, бутун халқимиз, бутун тараққийпарвар инсоният учун ҳам катта жудоликдир.

Болгария телеграф агентлиги хабар қилади: «Тинчликсевар инсоният жуда оғир жудоликка учради. Коммунистик партия ва Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, буюк назариётчи, истеъдодли ташкилотчи ҳаётдан кўз юмди. Унинг бутун катта, ёрқин ҳаёти улуғ Октябрь ишига, Ленин партиясига, меҳнаткаш халқ манфаатларига, коммунизм қурилишига тамоман бағишланган эди».

Леонид Ильич Брежнев, дейилади **София радиосининг** шарҳида, КПСС ва совет давлатининг атоқли арбоби сифатида миллионлаб кишиларнинг хотирасида қолади. Совет Тинчлик программасини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш ишида Леонид Ильич Брежневнинг хизматлари ҳақиқатан ҳам буюкдир. Совет Тинчлик программаси халқларнинг энг муҳим туб манфаатлари ва орзу-умидларига мос бўлиб тушмоқда. Ер куррасининг барча томонларида Л. И. Брежневнинг номи чуқур ҳурмат ва миннатдорчилик билан тилга олинмоқда, чунки бу ном халқларнинг тинчлик учун, кескинликни юмшатиш, социал тараққиёт учун кураши билан чамбарчас боғлиқдир.

Венгриянинг МТИ информация агентлиги қайд этади: «Л. И. Брежневнинг бутун кўп қиррали фаолияти, шахсий тақдири Советлар мамлакати тарихининг коллективлаштириш ва индустрлаштириш, Улуғ Ватан уруши ва урушдан кейинги тикланиш, қўриқ ерларни ўзлаштириш ва космос тадқиқотларини ташкил этиш каби энг муҳим босқичларидан ажралмасдир. Коммунистик партия Л. И. Брежневни қаерга юбормасин ҳамма жойда у социализм ва коммунизм улуғ идеаллари учун жўшқин ғайрат билан астойдил курашди. Совет кишилари, кенг халқаро жамоатчилик Советлар мамлакатининг муваффақиятлари ҳамда ютуқларини, изчил тинчликсевар сиёсатини Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси юксак лавозимларидаги тинимсиз фаолияти билан ҳақли равишда чамбарчас боғламоқдалар. Бу изчил тинчликсевар сиёсатни тинчликни қадрлаётган барча кишилар табрикламоқдалар ва қўллаб-қувватламоқдалар.

«Жаҳон социалистик ҳамдўстлигини жипслаштиришга, халқаро коммунистик ҳаракатни ривожлантиришга Л. И. Брежнев қўшган ҳисса ғоят каттадир, деб уқтиради Польшанинг **ПАП агентлиги.** КПССнинг халқаро майдондаги сиёсатини — тинчлик ва тинч ҳамкорлик, кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш, империализмнинг агрессив кирдикорларига қатъий зарба бериш сиёсатини шакллантириш ва амалга оширишда Л. И. Брежневнинг хизматлари беқиёсдир. Леонид Ильич ҳаётининг сўнгги дақиқаларигача унинг бутун фикр-ўйлари ва ишлари меҳнат аҳли манфаатларига батамом бўйсундирилган эди. Леонид Ильич меҳнат аҳли билан доимо мустаҳкам алоқа боғлаб келди. Барча қитъалардаги юз миллионлаб кишиларнинг онгида у ленинча ғоявийлик, изчил интернационализм, революцион оптимизм ва инсонпарварлик тимсоли эди ва шундай бўлиб қолади».

Л. И. Брежнев, дейилади **Чехословакиянинг ЧТК агентлиги** хабарида, Совет Иттифоқида коммунистик қурилиш режаларини амалга оширишга ғоят катта ҳисса қўшди. Ривожланган социализм барпо этиш ва коммунизмга ўтиш тўғрисида КПСС XXIII—XXVI съездларининг принципиал йўл-йўриқлари КПССнинг иқтисодий ва социал сиёсатига асос қилиб олинган. Социалистик индустрияни ривожлантириш, Озиқ-овқат программасининг муҳим бўгини бўлган аграр сиёсат, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, уни интенсивлаш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш проблемалари — мана шу масалаларнинг ҳаммаси партия, Л. И. Брежнев бошчилигидаги унинг Марказий Комитети томонидан ижодий ишлаб чиқилган.

Монголия радиосининг шарҳида бундай дейилади: ер юзида мустаҳкам тинчликни таъминлаш, ядро уруши ёнғинига йўл қўймаслик бемаъни ва хатарли қуролланиш пойгасини жиловлаш борасида КПСС ва Совет давлати актив собитқадам халқаро фаолиятининг ҳамда ленинча ташқи сиёсатининг муваффақиятлари — даставвал совет Тинчлик программалари ва ташаббуслари самараси бўлиб, уларнинг ишлаб чиқилиши ва амалга оширилиши Л. И. Брежнев номи билан чамбарчас боғлангандир.

КПСС ва Совет давлати изчиллик ва сабот билан ўтказиб келаётган тинчлик сиёсатининг бош меъмори бўлмиш Л. И. Брежневнинг ҳаёти ва фаолияти, унинг ядро ҳалокатига йўл қўймасликка қаратилган мислсиз куч-ғайрати, империализмнинг ўта масъулиятсиз, агрессив ва милитаристик кучларини жиловлаш учун олиб борган кураши тарих томонидан тинчликни мустаҳкамлаш ишига, планетани уруш хавфидан қутқариб қолишга қўшилган энг катта ҳисса деб баҳоланади, дейилади **Куба радиосининг** шарҳида. Л. И. Брежнев мустамлакачилик зулмидан халос бўлган, социалистик ривожланиш йўлига, социализм учун кураш йўлига ўтиб олган мамлакатлар билан, сиёсий ва иқтисодий мустақиллик учун курашаётган барча халқлар билан ҳар томонлама самарали алоқаларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш борасида тинмай ишлади.

Югославиянинг ТАНЮГ информация агентлиги шарҳида қуйидагилар қайд этилади: Л. И. Брежнев Совет Иттифоқини ривожлантиришда ҳал қилувчи роль ўйнади. У ўзининг фаолияти билан ҳатто қарама-қарши турган ҳарбий-сиёсий блоклардаги атоқли шахсларнинг таҳсинига сазовор бўлди. Чунки у халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган бир қанча таклифлар билан майдонга чиқиб, қуролсизланиш соҳасида ва бошқа соҳаларда АҚШ билан музокаралар олиб бориш имкониятини яратди. Тинчлик ва халқаро ҳамкорлик ана шу музокараларга боғлиқ бўлади.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг доимий секретариати Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан совет халқига мактуб йўллади. Ташкилотнинг доимий секретариати, дейилади мактубда, иккала қитъадаги Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги 80 дан кўпроқ миллий комитетлари ҳамда ҳаракатимизнинг миллионлаб иштирокчилари номидан Осиё, Африка ва бутун дунё халқларининг миллий озодлик иши учун толмас курашчи Л. И. Брежнев вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан Ҳиндистонда 12 ноябрдан бошлаб 3 кунлик мотам эълон қилинди.

Американинг **Эй-Би-Си** ва **Эн-Би-Си** телекомпаниялари тунги кўрсатувларини тўхтатиб, Л. И. Брежневнинг вафот этганлигини хабар қилдилар. Ҳар иккала компания КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ахбороти текстини эълон қилди. Эй-Би-Си телекомпанияси Л. И. Брежневнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги ҳужжатли репортажни кўрсатди. Репортажга Л. И. Брежневни уруш йилларида тасвирлаган, унинг қўриқ ерларни ўзлаштиришдаги ролини, у КПСС XXV ва XXVI съездларида қилган докладларини кўрсатган кадрлар киритилган. «Л. И. Брежнев даврида Совет Иттифоқи қудрати жиҳатидан дунёда мислсиз жаҳоншумул давлатга айланди», — деб таъкидлади телекомпаниянинг шарҳчиси.

Л. И. Брежнев, деб ёзади **«Вашингтон пост»** газетаси, ғоят катта сиёсий истеъдодга, раҳбарга хос зўр истеъдодга эга эди. Л. И. Брежнев бошчилик қилган йиллар мобайнида СССР чинакам буюк давлат бўлиб қолди, унинг дунёдаги обрў-эътибори ва таъсири Совет давлатининг бутун тарихи мобайнида энг юқори нуқтага етди. Л. И. Брежнев, деб давом қилади газета, кескинликни юмшатиш сиёсатини актив равишда ўтказиб келди, хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Умумевропа кенгашининг 1975 йил Хельсинкида имзоланган Якунловчи акти кескинликни юмшатиш сиёсатининг энг катта ютуқларидан бири бўлди. Совет раҳбари кўп йиллар мобайнида ана шу кенгаш чақирилишига эришиш учун сабот билан ҳаракат қилиб келди. Шу кенгашда 35 давлат намояндалари иштирок этдилар ва жумладан, Европада иккинчи жаҳон урушидан кейин таркиб топган чегараларнинг эътироф этилиши мазкур кенгашнинг натижаси бўлган эди. Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимида ишлаган даври Совет давлатини ички ривожлантириш соҳасида ҳам буюк зафарлар билан нишонланди. Бу СССР тарихидаги энг муҳим даврларнинг бири бўлганлиги шубҳасиздир, деб таъкидлайди газета.

«Коммунистик партия раҳбари, маршал, идеолог ва ёзувчи Л. И. Брежнев совет ташқи ва ички сиёсати учун барқарорликни таъминлашга ҳаракат қилди», — деб ёзади **Франс пресс агентлиги.**

Европа парламентининг раиси **П. Данкерт** Л. И. Брежневни тинчлик ишига содиқ бўлган атоқли раҳбар ва давлат арбоби деб таърифлади. «Л. И. Брежнев уруш вужудга келтирган даҳшатлар ва кулфатларни ўз бошидан кечирган инсон эди, — деди у. — Унинг ана шу шахсий тажрибаси унга совет халқи энди ҳеч қачон шундай кулфатларни бошидан кечирмаслигига эришиш учун қатъият бағишлади».

«Леонид Брежнев, — деб уқтиради **АП агентлиги,** — Совет Иттифоқини кескинликни юмшатиш йўлидан бошлаб борди ва СССРни АҚШ билан ядровий жиҳатдан тенг даражага кўтарилишига шахсан кўмаклашди».

(ТАСС, 11 ноябрь).

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ

⊙ 12 ноябрь эрталабигача республикада 5.554.803 тонна, шу жумладан 437.379 тонна қимматбаҳо ингичка толали пахта тайёрланди. Машиналар бункеридан жами 3.045.288 тонна «оқ олтин» тўкилди. Кунлик ўсиш 28.075 тоннани ташкил этди.

⊙ Ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам теримни давом эттириб, ҳосилнинг сўнгги мисқолигача йиғиштириб олайлик! Барча куч, барча резервлар ишга солинсин!

НАВОИЙ ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Навоий области меҳнаткашлари СССРнинг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, катта меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Улар тайёрлов пунктларига 182 минг тонна, шу жумладан 20 минг тоннадан зиёд қимматбаҳо ингичка толали пахта топширдилар. Йиллик топшириқ муваффақиятли уддаланди. Ҳар гектар ердан 33,4 центнердан ўрта толали, 36,4 центнердан ингичка толали пахта ҳосили олинди. Биринчи ва иккинчи сорт пахта салмоғи 80 процентдан ошди. Ялпи ҳосилнинг ярмидан кўпроғи машиналар ёрдамида териб олинди.

Эришилган муваффақиятга пахта тайёрлаш йиллик планини анча ошириб бажарган Қизилтепа, Хатирчи, Навоий районлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Навбаҳор райони меҳнаткашлари ҳам йиллик топшириқни уддалаш арафасида турибдилар.

Қизилтепа районидаги «Партия XXII съезди», «Ленинград», «Ёш ленинчи», Хатирчи районидаги «Москва», «Ўзбекистон», К. Маркс номли, Навоий районидаги «Коммунизм», «Ленин йўли», «Қизил Октябрь», Навбаҳор районидаги «Бухоро», Навоий номли колхозлар юқори кўрсаткичларга эришдилар. Бу хўжаликларда гектаридан 40 — 50 центнердан хирмон кўтарилди.

Область пахтакорлари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, давлатга яна 30 минг тонна пахта сотиш мажбуриятини қабул қилдилар.

АНДИЖОН

Москва райони пахтакорлари катта меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Бу ерда йиллик план бажарилиб, тайёрлов пунктларига 51.500 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳосилнинг 60 процентдан кўпроғи машиналар бункеридан тўкилди. Район бўйича ҳар гектар ердан 35 центнердан хирмон кўтарилди. «Ленинизм», «Октябрь», «Правда» колхозларида бу кўрсаткич 37—40 центнерга етди. «Правда» колхозидан СССР Давлат мукофоти лауреати Туван Халилов, «Ленинизм» совхозидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдуваҳоб Қўчқоров бошлиқ бригадаларнинг деҳқонлари эса гектаридан 50 центнердан ҳосил олдилар. Район заршунослари ялпи ҳосилни 55 минг тоннага етказиш учун курашмоқдалар.

Балиқчи районидаги «Правда» колхозининг меҳнаткашлари пахта топшириш йиллик планини бажардилар. Давлатга 2.720 тонна «оқ олтин», шу жумладан 1.400 тонна уруғлик пахта етказиб берилди.

ЖИЗЗАХ

Қўриқ Арнасой райони пахтакорларидан йиллик план бажарилганлиги тўғрисида рапорт олинди. Чўлқуварлар давлатга 55 минг тонна «оқ олтин» топширдилар. Ҳосилнинг 45 минг тоннаси ёки 82 проценти механизмлар ёрдамида териб олинди. Район меҳнаткашлари СССР 60 йиллиги шарафига ялпи хирмон салмоғини 60.000 тоннага етказиш мажбуриятини қабул қилдилар.

ҚҚАССР

Беруний ва Чимбой районларининг меҳнаткашлари машинада пахта териш йиллик планини уддаладилар. Берунийлик дала гвардиячилари 35.530 тонна, чимбойлик механизаторлар эса 16.050 тонна дурдонани машиналар ёрдамида териб олдилар. Беруний районидаги Будённий номли совхоз механик-ҳайдовчиси Жумабой Мамутов ҳамкасбларига намуна бўлди. У ўз агрегати бункеридан 305 тонна пахта бўшатди. Навоий номли колхоздан Танирберган Жонаҳмедов, Беруний номли совхоздан Давлатбой Аметов, Киров номли колхоздан Сапарбой Йўлдошев сингари механизаторлар 250—260 тоннадан пахта тердилар.

БУХОРО

Ғиждувон районидаги Айний номли совхоз пахтакорлари гектаридан 56,6 центнердан ҳосил олиб, юксак социалистик мажбуриятни уддаладилар. Иди Баҳромов бошлиқ бригадада ҳосилдорлик 63,3 центнерга етказилди.

Олот районидаги Калинин номли колхозда йиғим-терим конвейери аниқ-пухта ишлаяпти. Хўжалик далаларида 8 кўсак узиш ва 4 кўрак чувиш машинаси ишлатилмоқда. Социалистик мажбурият ҳисобига ҳар куни 1,2—1,3 процент миқдорида пахта топширилаётир.

НАМАНГАН

Наманган районидаги Энгельс номли колхоз давлатга пахта топшириш йиллик планини бажарганлиги тўғрисида рапорт берди. Бу ерда гектаридан 32,5 центнердан хирмон кўтарилди ва қабул пунктларига 3.050 тонна пахта топширилди. Тайёрлов пунктларига яна 200 тонна «оқ олтин» топшириш мажбурияти қабул қилинди.

Наманган аврли газламалар комбинатининг ходимлари Задарё райони хўжаликларига яқиндан кўмаклашмоқдалар. Улар мавсум бошидан буён қарийб 500 тонна дурдона тердилар.

ХОРАЗМ

Ҳазорасп районидаги Фрунзе номли ва «Коммунизм» колхозлари давлатга пахта топшириш йиллик планларини муваффақиятли уддаладилар. Бу икки хўжалик тайёрлов пунктларига тегишли равишда 5.070 ва 4.378 тоннадан пахта топширишди.

ҚАШҚАДАРЁ

Шаҳрисабз районидаги «Ўзбекистон Компартияси XX съезди» қўриқ совхози меҳнаткашлари йиллик топшириқни бажардилар. Чўлқуварлар 255 гектар майдондан 900 тонна «оқ олтин» йиғиштириб олдилар. Коллектив ялпи хирмонни 1000 тоннага етказишга қарор қилди.

Ульянов районидаги 15-А совхози деҳқонлари ҳам йиллик маррага етиб келдилар. Улар қабул пунктларига 1.550 тонна пахта топширдилар. Ана шунинг 800 тоннаси ингичка толали пахтадир.

ФАРҒОНА

Ҳозир областда Бувайда райони, Қувасой шаҳри, 21 колхоз, 6 совхоз, 20 бўлим, 784 бригада социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда.

Ленинград районидаги Охунбобоев номли колхоз ғолиблар сафидан жой олди. Бу хўжалик деҳқонлари 1213 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34 центнердан хирмон кўтардилар. Республиканинг улкан хирмонига 4.113 тонна дурдона топширилди. Деҳқонлар мавсум охиригача ҳар гектар ердан яна 4 центнердан ҳосил йиғиб-териб олишга қарор қилдилар.

Қува районидаги Димитров номли колхоз 3.360 тонна, Фрунзе районидаги К. Маркс номли колхоз 5.197 тонна пахта тайёрлаб, йиллик топшириқни уддаладилар. Ғолиб хўжаликларда оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилинди.

СИРДАРЁ

Ворошилов районидаги К. Маркс номли колхознинг 2-участкаси коллективи социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширишга киришди. Бу ерда ҳосилдорлик 40 центнердан ошди.

Шу райондаги «Победа» колхозида кўпмингкилограммчи Зулхумор Эргашева шарафига байроқ кўтарилди. 12 ноябрь куни у социалистик мажбуриятини бажарди. З. Эргашева мавсумдаги кўрсаткични 15 тоннага етказиш юзасидан янги мажбурият қабул қилди.

САМАРҚАНД

Пахтачи районидаги «Коммунизм» колхозидан пахта тайёрлаш йиллик плани бажарилганлиги тўғрисида рапорт келди. Бу ерда ҳосилдорлик гектарига 38,5 центнерни ташкил этди. Давлатга 6.720 тонна «оқ олтин» топширилди. Машина терими плани 125 процент адо этилди. Хўжалик деҳқонлари СССР 60 йиллиги шарафига яна 1000 тонна «оқ олтин» тайёрлаш мажбуриятини қабул қилдилар.

СУРХОНДАРЁ

Об-ҳаво ноқулай бўлишига қарамай 12 ноябрь куни область далаларида 53 кўсак узиш агрегати, 399 кўрак чувиш машинаси ишлатилди. 550 тонна хом ашё қайта ишланди. Қўл теримида 98 мингдан зиёд киши иштирок этди. Ҳар бир теримчи ҳисобига ўртача 10 килограммдан пахта тўғри келди.

ПАХТА — ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 12 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён

ТОШКЕНТ	0,04	109,00	—	103,13
ХОРАЗМ	0,39	106,37	0,55	97,92
ҚҚАССР	0,54	106,29	0,68	89,78
БУХОРО	0,25	102,62	0,19	45,05
Навоий	0,61	99,45	0,46	76,65
Сурхондарё	0,27	93,83	0,18	59,72
Самарқанд	0,61	89,79	0,56	84,32
Сирдарё	0,14	89,00	0,05	86,12
Фарғона	1,31	88,96	1,83	80,04
Жиззах	0,21	88,69	0,25	77,24
Қашқадарё	0,54	88,67	0,84	79,47
Андижон	0,62	88,41	0,31	70,74
Наманган	0,40	86,40	0,33	60,98
Республика бўйича:	0,48	94,31	0,49	77,69
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
НАМАНГАН	0,78	148,46	—	38,93
НАВОИЙ	0,34	140,52	0,37	116,33
БУХОРО	0,55	115,61	0,97	56,93
СУРХОНДАРЁ	0,30	114,19	0,42	87,94
ҚАШҚАДАРЁ	0,19	102,59	0,20	69,76
Республика бўйича:	0,29	112,15	0,37	80,93

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилсин:

Навоий области — область партия комитетининг секретари ўртоқ Есин, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Асатов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Нуруллаев, область «Заготхлопкопром» бирлашмасининг бошлиғи ўртоқ Очилов, область «Сельхозтехника» бирлашмасининг раиси ўртоқ Муродов, область сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Саъдиев, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи область комитетининг раиси ўртоқ Давронов, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ Рўзиев.

Когон райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ Бақоев, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Баратов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Худойқулов, район «Сельхозтехника» бошқарувчиси ўртоқ Саломов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ғаффоров, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси ўртоқ Ойматов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Отақуллаев.

Арнасой райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ Нишонов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Самандаров, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Пардаев, район «Сельхозтехника» бошқарувчиси ўртоқ Хўжамқулов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Раззоқов, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси ўртоқ Мўминов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Баҳриддинов.

Москва райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ Турсунов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ашуров, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Маҳмудов, район «Сельхозтехника» бошқарувчиси ўртоқ Мирзаахмедов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Обидов, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси ўртоқ Орипов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Солиев.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ VII ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ФАН ЮТУҚЛАРИ— ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети май Пленумида маъқулланган Озиқ-овқат программасида белгилаб берилган қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш йўналиши совет фани олдига жуда катта вазифаларни қўяди. Республикамиз олимлари зиммасидаги шу соҳадаги вазифалар эса Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VII пленумида яна ҳам конкретлаштириб берилди.

Бошқа жойларда бўлгани сингари Самарқанддаги олий ўқув юртларида ҳам ана шу қимматли ҳужжатлар чуқур ва манфаатдорлик нуқтаи назари билан ўрганилиб, амалий тадбирлар белгиланди. Олий ўқув юртлари коллективлари КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларини бажариш, фан билан ишлаб чиқариш алоқасини мустаҳкамлаш, республика иқтисодий ва социал вазифаларини ўрганиш, самарадорликни ошириш ҳамда ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалда бажариш ва аграр-саноат комплексини ривожлантириш муаммоларини ҳал этиш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқдилар.

Илмий-тадқиқотлар ўтказиш ва қишлоқ хўжалигига илмий-техникавий ёрдам кўрсатиш борасида Меҳнат Қизил Байроқ орденли Алишер Навоий номидаги Самарқанд Давлат университети коллективи катта тажриба тўплади. Университет ректориати ва партия ташкилоти СССРнинг Озиқ-овқат программасини бажариш билан боғлиқ бўлган илмий муаммоларни ҳал этишда кучларни ва моддий-техника воситаларини марказлаштириш борасида самарали ишларни амалга оширди. Илмий-тадқиқот ишларининг перспектив ва йиллик планлари шу нуқтаи назардан қайта қараб чиқилди. Айни пайтда университет олимларининг 140 мавзудаги илмий ишларидан 46 таси бевосита Озиқ-овқат программаси билан боғлиқдир. Шу жумладан 12 илмий иш Ўзбекистон ССРнинг узоқ даврга мўлжалланган илмий-техникавий комплекс тараққиёт программасига киритилган. Атроф-муҳитни ифлосланишдан сақлаш ва борлиқни ифлослантирувчи воситаларнинг тирик организмга таъсирини йўқотиш. Қоратоғнинг кучсиз фасфоридларидан концентрлашган фосфорли ўғитларни олиш методларини ишлаш, жанубий-Ғарбий Ўзбекистоннинг ер-сув ресурслари ва улардан рационал фойдаланиш сингари актуал масалалар шулар жумласидандир.

Ана шундай тадқиқотларни ўтказишда муаммоли илмий тадқиқот лабораториялар асосий база вазифасини бажармоқда. Масалан, микроэлементлар муаммоли лабораторияси коллективи Германия Демократик Республикаси ва Болгария олимлари билан ҳамкорликда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашининг ҳамкорлик доирасида саноат асосидаги чорвачиликда микроэлементларнинг биологик ролини ўрганишга бағишлаб ўтказган тадқиқотлари нақадар муҳим эканлигини таъкидлаб ўтиш ўринлидир. Ушбу ҳамкорлик натижалари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашининг чорва молларининг микроэлементларга бўлган эҳтиёжини қондириш тавсияларига киритилди. Шу коллектив томонидан қора молларни паракератоздан сақлаш мақсадида профилактика ўтказиш ва даволашда рух ҳамда А витаминидан фойдаланиш, қорамолларни наслсизликдан сақлаш ва уларнинг маҳсулдорлигини оширишда даволаш профилактикасидан фойдаланиш борасидаги тажрибалар Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг илмий-техник Совети томонидан маъқулланди ва қўлланишга тавсия қилинди.

Муаммоли лаборатория олимлари қишлоқ хўжалик экинларини зараркунандаларидан сақлаш, заҳарли ўтлар ҳамда бошқа зараркунандаларга қарши биологик усулда кураш олиб бориш соҳасидаги изланишларни давом эттирмоқдалар. Улар томонидан ғўза ва тамаки ўсимликлари касалликларига қарши экологик система бўйича курашиш борасида олиб борилаётган тадқиқотлар яхши самара бериб, кенг қўлланилмоқда.

Чорвачиликни ривожлантириш соҳасидаги топшириқларнинг бажарилиши энг аввало мустаҳкам ем-хашак базасига боғлиқ эканини ҳисобга олиб, олимларимиз яйловлар маҳсулдорлигини ошириш, кўп йиллик ўтларни экиш ва шу асосда озуқа муаммосини ҳал этиш борасида изланишлар олиб бормоқдалар ва амалий тавсияларни ишлаб чиқмоқдалар. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги янги озуқабоп ўтларни яйловларда экиш ва кўпайтириш билан шуғулланиш мақсадлари учун лабораторияларга ажратиладиган маблағни ҳар йили 50 минг сўмгача оширмоқда. Ҳақиқатдан ҳам синовдан ўтказилиб, кенг майдонларга экиш учун тавсия қилинган кўп йиллик ўтлар чорва озуқа базасини мустаҳкамлашни таъминлайди. Масалан, игна баргли сильфия ҳосилдорлиги икки ўримда кўк масса ҳисобига гектарига 1700—1800 центнерданни ташкил этади. Бу ҳар гектар майдондан 18 минг озуқа бирлиги олинади деган гап. Ваҳоланки, бедазорларнинг ҳар гектари 5 минг озуқа бирлигига тенг.

Айни пайтда Самарқанд областининг бир қатор районларида ана шу озуқабоп ўсимликнинг янги нави тажриба тариқасида экилмоқда. Тажриба муваффақиятли якунлангач бу ўсимлик беш йилликнинг охирига бориб республикамизнинг кўпгина хўжаликларида экила бошланади.

«Ғўзани оммавий зарарланишдан интеграл ҳимоя қилиш усулини такомиллаштириш» лабораторияси ходимлари Каттақўрғон райони далаларида ғўзани оммавий касалликлардан биологик усул билан ҳимоя қилишни такомиллаштириш борасида самарали иш олиб бормоқдалар. Генетика, селекция ва дарвинизм кафедраси коллективи беда ҳосилдорлигини ошириш, узум навдаларининг ривожланишини ўрганишнинг комплекс тадбирларини ишлаб чиқиш бўйича тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар.

Ўсимликлар системаси ва физиологияси кафедралари ходимлари Самарқанд области шароитида Гурдигум навли буғдойнинг ўсиш, ривожланиш ва ҳосилдорлигини ўрганиш бўйича тадқиқотларни давом эттирмоқдалар. Шу кафедраларнинг олимлари шунингдек, қишлоқ хўжалик экинларини бегона ўтлардан ҳимоя қилишнинг биологик усули устида ҳам изланишлар олиб боришяпти. Шунингдек, неорганик химия кафедраси ва электрохимия лабораторияси, биохимия, одам ва ҳайвонлар физиологияси, генетика, уруғчилик ҳамда дарвинизм кафедраларининг олимлари ҳам халқ хўжалигини ривожлантиришнинг долзарб муаммолари устида илмий-тадқиқотлар олиб бориб, ниҳоясига етган ечимларни амалда қўлланиш борасида иш олиб бормоқдалар. География факультетида эса Жанубий-Ғарбий Ўзбекистоннинг иқлим-территориал комплекслари ҳамда улардан рационал фойдаланиш масалалари устидаги тадқиқотлар давом эттирилмоқда. Сангзор-Жиззах группаси хўжаликлари ер ресурсларини баҳолаш, Жанубий-Ғарбий Ўзбекистон ер сув ресурсларини ўрганиш масалалари ҳам шу комплексга киради.

Университетимиз олимларининг ғўза вилтига қарши актив таъсир қилувчи препаратларни синтез қилиш борасидаги илмий изланишларини ҳам алоҳида таъкидламоқ лозим. Айни пайтда ғўза вилтига қарши қўлланиладиган Ф-23 препаратини синтез қилишнинг биринчи босқичи ниҳоясига етказилди. Янги препаратнинг афзаллиги шундаки, у атроф-муҳитга унчалик зарар етказмайди ва нисбатан кам сарфланади. Лаборатория тажрибалари шуни кўрсатдики, бор-йўғи, 0,5 процент концентрациялаш препаратнинг 100 процент активлашишини таъминлайди. Шундай қилиб, Ф-23 препарат гектарига 5—8 килограммдан қўлланилганда вилтни юз процент йўқотади.

Бироқ бу ишни ниҳоясига етказиш учун дала шароитида синов ишлари ўтказиш керак. Ф-23 препарати синтезини дала шароитида синаб кўриш учун ярим саноатлашган қурилма талаб қилинади. Ана шундай қурилма Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигида мавжуд бўлиб, университет бундай имкониятга эга эмас. Шу ўринда препаратнинг иқтисодий самарадорлигини алоҳида таъкидламоқчиман. Бир килограмм препаратни синтез қилиш учун сарфланадиган маблағ 23 сўмни ташкил қилади. Унинг бир гектар майдонга ишлатилиши натижасида олинадиган соф даромад бир неча минг сўмни, республика миқёсида ҳисобланадиган бўлса, 100 миллион сўмдан кўпроқни ташкил этади. Мана бир йилдан ошяптики қурилма масаласи ҳал бўлмаяпти.

Университет ходимларининг қишлоқ хўжалигига илмий-техникавий ёрдами фақат шу билан чегараланмайди. Хўжалик шартномаси ва илмий-техникавий ҳамкорлик шартномаси асосида бажарилаётган ишлар ҳажми 534 минг сўмни ташкил этади. Бундан ташқари олимларимиз оталигимиздаги хўжаликларда химиявий ва биологик препаратларни қўллаш, агротехник тадбирлар, мевали дарахт ва токка шакл бериш, пахта далаларига минерал ўғитларни картограмма асосида солиш, алмашлаб экиш ва қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаш талабларига тўғри амал қилиш ҳақида суҳбатлар ўтказишиб, маслаҳатлар беришади.

Қишлоқ хўжалигини фан-техника ютуқлари асосида ривожлантириш, илмий ечимларни ишлаб чиқаришга жорий этиш борасида Самарқанд қишлоқ хўжалик институти коллективи ҳам ибратли ишларни бажармоқда. Халқ хўжалигига 16 мингдан кўпроқ юқори малакали кадрлар етказиб берган институт олимлари регионда пахтачилик ва ветеринария, қишлоқ хўжалик экономикаси ва механизацияси муаммолари устида, айниқса самарали ишламоқдалар.

Институтда илмий тадқиқотларни олиб бориш учун қулай имкониятлар яратилган — кўпчилик кафедралар учун замонавий илмий асбоб-ускуналар олинган, тармоқ илмий-тадқиқот лабораториялари ташкил этилган. Экономика факультетида регион деҳқончилиги системасининг назарий асослари ишланиб, пахтадан юқори ҳосил олиш, буғдой, шоли, картошка, сули, озуқабоп экинларнинг интенсив навларини яратиш, турли зараркунандаларга қарши курашиш, мелиорация ва тупроқ эрозиясига қарши курашишнинг 80 дан кўпроқ агротехника тадбирлари жорий этилди. Буларнинг ҳаммаси Самарқанд области далалари ҳосилдорлигини 17—22 центнерга кўтариш имконини берди.

Биргина ўнинчи беш йилликда илмий-тадқиқот ишлари якунига асосан институт ходимлари 40 илмий ечимларни ишлаб чиқаришга жорий этиш учун тавсия қилдилар. Бундан ташқари беш ихтирога авторлик гувоҳномаси, олти рационализаторлик таклифига ишонч қоғози олинди. Эртапишар, юқори ҳосилли ва касалликларга чидамли Зарафшон-1 картошка нави давлат нав синашига топширилди. Шунингдек, чорва моллар юқумли касалликларига қарши кураш методлари ишлаб чиқилди. Институт олимлари республика хўжаликларига профилактика ва стафилококли инфекция терепеясига қарши қўлланиладиган энг самарали антибиотикларни тавсия қилдилар.

Хўжалик шартномасига асосланган илмий-тадқиқотларни бажариш институт коллективи томонидан кенг тажриба қилиб кўрилмоқда. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, «Узглавживпром», Ўзбекистон ССР Фанлар академияси микробиология институти, Каттақўргонидаги қўйларни бўрдоқига боқиш ва қоракўлча олишга ихтисослаштирилган комплекс, «Алтайсельмаш» (Рубцовск шаҳри) заводи, Самарқанд, Бухоро, Сирдарё, Сурхондарё, Қашқадарё ва Жиззах областларининг паррандачилик фабрикалари ва хўжаликлари асосий буюртмачи ҳисобланадилар.

Ўн биринчи беш йилликда Самарқанд области хўжаликларида пахтачилик ва чорвачилик ишлаб чиқаришини ташкил этиш ва бошқариш формаларини такомиллаштириш борасидаги илмий-тадқиқотлар давом эттирилади. Суғориладиган майдонлар системасини такомиллаштириш, пахта, буғдой, картошка, маккажўхори, тамаки ва сули ҳосилдорлигини кўтариш ҳамда сифатини яхшилаш, гўшт ва сут етиштириш технологиясини такомиллаштириш, қоракўлчилик ва отчилик тармоқларида маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ҳамда сифатини кўтариш асосий масала ҳисобланади. Йиллик иқтисодий самарадорлиги 20 миллион сўмни ташкил этадиган 40 та тавсияларни ишлаб чиқиш тадбирлари белгиланди.

Шунингдек, Самарқанд кооператив, медицина ва архитектура-қурилиш институтларининг олимлари ҳам партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VII пленуми қўйган вазифаларни амалга ошириш, фан-техникани ривожлантириш ҳамда илмий ечимларни халқ хўжалигига тезроқ жорий этиш борасида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

«Озиқ-овқат программасини тезроқ рўёбга чиқариш соҳасидаги ишлари янада яхшилаш, — дейилади Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VII пленумининг қарорида, — республикадаги барча партия, совет органларининг, министрликлар ва идораларининг, Фанлар академиясининг, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг, тармоқ илмий-тадқиқот муассасалари, олий ўқув юртларининг, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин».

Ҳеч шубҳа йўқки, Самарқанд олий ўқув юртларининг илмий ходимлари партия белгилаган улуғвор планларнинг муваффақиятли бажарилиши, СССР Озиқ-овқат программасининг амалга оширилиши йўлида куч ва билимлари, тажриба ва ташкилотчилик қобилиятларини ишга соладилар ва СССР ташкил этилган куннинг 60 йиллик тўйини меҳнатда янги зафарлар билан кутиб оладилар.

А. ОТАХЎЖАЕВ,
Самарқанд олий ўқув юртлари ректорлари советининг раиси, Алишер Навоий номидаги Самарқанд Давлат университетининг ректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, СССР Олий Совети депутати.

*

Дўстлик районидаги Қ. Раҳимов номли совхоз қиёфаси йил сайин кўркамлашиб бормоқда. Бу ерда янги кинотеатр ва турар-жой бинолари қурилиб, ишга туширилди. Дам олиш ҳиёбони барпо қилинди.

Суратларда: 1. Янги турар-жой бинолари. 2. Киномеханик Неъмат Ўсаров иш устида.

Ж. Тўраев фотолари.

*

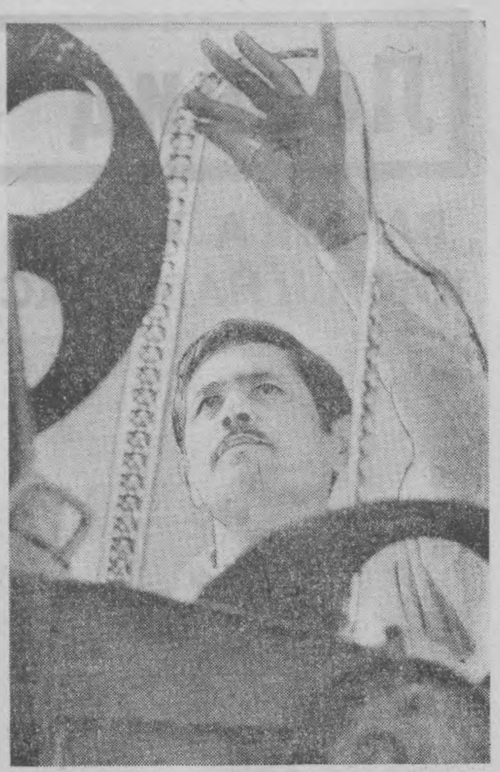

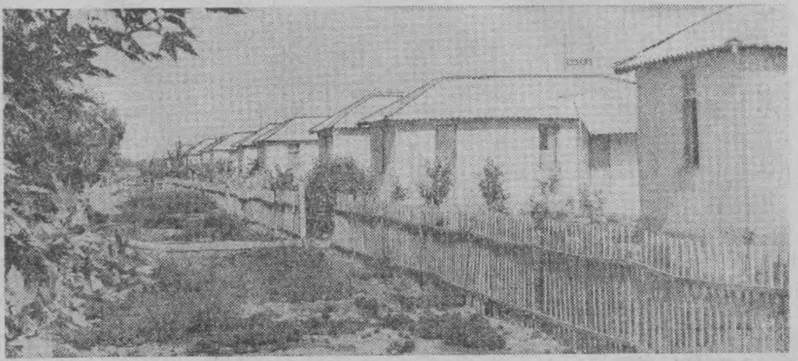

МАГНИТ... ТАЙЁРЛОВ ПУНКТИДА

Электр магнит пахтанинг намлигини аниқлаб беради. Марказий пахта саноати илмий-тадқиқот институтининг мутахассислари яратган янги приборда ғоят юксак частотали чоғроқ бир генератор иш органи бўлиб хизмат қилади. Пахта намунаси шу генератор вужудга келтирувчи электромагнит майдонига қўйилади: майдоннинг қуввати пасайса—пахтанинг намлиги ошган бўлади.

Бу янгилик лаборантларнинг аввалгидан 7 баравар тезроқ анализ қилишларига имкон беради: пахта намунасини олиб уни электромагнит майдонига қўйилса, прибор кўрсатаётган рақамни қайд этавериш мумкин. Шуларнинг ҳаммасига бир минут кетади. Илгари пахта анализ жараёнида қуритиларди. Қуритиш учун эса вақт кетарди.

Тайёрлов пунктига келтириладиган пахтани тез текшириб чиқиш —тола сифатини яхшилашнинг муҳим резервларидан биридир. Анализ нечоғлик тезроқ ўтказилса — дарвозалар ёнида тележкалар навбати шунча кам бўлади, ҳар бир бригададан алоҳида-алоҳида пахта қабул қилиб олиш прогрессив методини жорий этиш шунчалик енгиллашади. Беш йилликда пахтанинг асосий физик-механик хоссалари —намлиги, сорти, булғанишини аниқлаб берадиган тезкор приборлар комплексини жорий этишни мўлжаллаётган институт мутахассислари айни шуни мақсад қилиб қўйишган.

Пахтанинг намлигини ўлчаб берадиган бу янги прибор—шундай приборлар туркумидан биринчисидир. Шу мавсумда у давлат синовларидан муваффақият билан ўтди ва кўплаб ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу приборларни ишлаб чиқариш «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективига топширилди. Ҳар бир шундай приборнинг йиллик иқтисодий самараси қарийб 2,5 минг сўм бўлади.

(ЎзТАГ мухбири).

Ҳар тўғрида

УНИВЕРСАЛ МОТОР

Болгарияда тўла вакуум шароитида одатдаги ёқилғи билан, шунингдек қуёш энергияси ва атом энергияси билан ишлай оладиган иссиқлик роторли мотор ясалди. Бу мотор суюқ ёқилғи билан ишлаётганида атмосферани қарийб булғамайди ва ғоятда тежамлидир. Бу энергетикада, автомобилларда ва темирйўл локомотивларида, йўл машиналари ва қурилиш машиналарида кенг кўламда қўлланилди.

ЯХЛАТМАЙДИГАН ЭМУЛЬСИЯ

Польшалик олимлар самолетларнинг яхлашига йўл қўймайдиган восита ишлаб чиқдилар. Бу суюқлик самолетларнинг юзидан юпқа пишиқ қатлам вужудга келтиради ва у устига тушувчи намликнинг яхлашига йўл қўймайди ва самолетнинг металл конструкциясини шикастлантирмайди.

ХАВФСИЗ ПОРТЛАТУВЧИ МОДДА

Пекин цемент институтининг олимлари бетонни портлатмай, бузадиган порошоксимон состав ишлаб чиқдилар. Уни ишлаб чиқариш арзонга тушади, ишлатиш қулай ва ташиш хавфсиздир. Шу порошокнинг сувга қорилган «хамири» бетоннинг тешигига қуйилади ва у кенгая бориб бетонни парчалайди.

Шундай парчалаш методини иморатлар зич жойлашган шаҳар районларидаги биноларни бузишга, шунингдек карьерларда қўллаш қулайдир.

ҚУЁШ ПЕЧИ

Ҳиндистонлик мутахассислар қуёш энергияси билан ишлаб овқат пиширишда қўлланадиган кўчма печь яратдилар.

Ҳиндистонда дон қуритадиган, сув иситадиган, қуруқ сут тайёрлайдиган қуёш установкалар ишлаб турибди.

КАЛИТСИЗ ҚУЛФ

Франциянинг «Рено» фирмаси автомобиль эшиклари учун калитсиз, радиосигнал орқали очиладиган қулф ишлаб чиқди. Эшикни очадиган сигнал юборувчи митти радиопередатчик калитлар илинадиган ҳалқага монтаж қилиб қўйилади, приёмник эса приборлар тахтасида жойлашиб, передатчикнинг частотасига созланади. Эшикни очадиган радиосигнал ойна орқали ўтиб, қулф электромагнитига таъсир кўрсатади.

Японияда фирмалардан бири чиқарган шунга ўхшаш электромагнит қулф кнопкали митти панелда териладиган кодланган сигнал билан очилади.

(ТАСС).

Дармон Наврўзова номини Гурлан районидаги Навоий номли колхоз меҳнаткашлари яхши билишади. Бу тадбиркор кутубхоначи сифатида дала меҳнаткашларига ҳамиша маданий хизмат кўрсатишга ҳаракат қилади. У китобхонларнинг талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда иш юритади. Бундан ташқари ўртоқ Наврўзова колхоз дала шийпонларида ҳам кўчма кутубхоналар ташкил этиб, газета-журналларнинг янги сонларини элтиб, колхозчилар ва пахта йиғим-теримида қатнашаётган ҳашарчиларга намунали хизмат кўрсатмоқда.

Суратда: Д. Наврўзова (чапда) китобхон Салима Йўлдошевага адабиёт танлашда кўмаклашмоқда.
А. Тўраев фотоси.

ДЎСТЛИК РИШТАЛАРИ

СССР халқлари дўстлигини ва социалистик мамлакатлар билан тобора мустаҳкамланиб бораётган қардошлик алоқаларини ифода этувчи ёдгорликлар Тошкентдаги уч юзта маданий ёдгорликлар орасида алоҳида ўрин тутади. Ер қимирлашидан кейин қайта барпо этилган шаҳар мамлакатимиз халқлари дўстлиги ва қардошлигининг рамзи, совет кишилари матонати ва меҳнат жасоратининг ёрқин тимсоли бўлиб қолди.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг шонли 60 йиллиги тобора яқинлашаётган ҳозирги кунларда серқуёш Ўзбекистон пойтахтидаги асосий магистралларда қурувчилар қолдирган монументал дастхатларни яна бир бор эслатиб ўтгимиз келади.

Пушкин ва Хоразм кўчалари чорраҳасида ўрнатилган ёдгорлик улар орасида қалдирғоч саналади. Оддий ғиштни икки томондан тутиб турган мардонавор жуфт қўллар тасвирида ёдгорликнинг бутун моҳияти ўзининг ёрқин ифодасини топган: барча қардош республикалардан келган қурувчиларнинг қўли билан янги, гуллаб-яшнаган Тошкент барпо қилинди.

1968 йилда Шота Руставели проспектида Тошкентни тиклашда қатнашган грузин қурувчилари тайёрлаган хайрлашув совғасининг тантанали очилиши бўлди. Дўстлик монументи уч қаватли юлдуз устига ўрнатилган кўп метрли пилонда ўз ифодасини топган.

Грузиянинг ёш ҳайкалтарошлари Э. Цицашвили билан В. Мудиривили машҳур «Йўлбарс терисини ёпинган паҳлавон» достонининг муаллифи Шота Руставели ва ўзбек поэзиясининг асосчиси Алишер Навоий образини акс эттирдилар. Бошини ғамгин эгган аёл билан қўлида қадаҳ ушлаб турган ўсмир гўё Шота Руставелининг «Дўстлар изламаган киши ўзига ҳам душмандир» деган сўзларига қулоқ солиб тургандай туюлади.

Уч орденли Москва области қурувчилари ҳам ўзларидан ажойиб ёдгорлик қолдирдилар. 1968 йилда Чилонзорнинг В-23 кварталида совет кишиларининг дўстлик ришталарини акс эттирувчи яна бир монумент қад кўтарди. Бундан миннатдор бўлган шаҳарликлар шу райондаги кўчалардан бирини Подмосковье номи билан атадилар.

СССР Халқлари дўстлиги музейининг муҳташам биноси билан бир комплексда яратилган «Жасорат» монументи (1976 йил) ҳақли равишда республикамиз пойтахтининг диққатга сазовор жойларидан бири ҳисобланади. «Жасорат» меъморлик-қурилиш композицияси, авторлар фикрича, дўстликка, қаҳрамонликка, совет кишисига гимндир.

Мустаҳкам дўстлик ришталари ўзбек ва болгар халқларини бир-бирига маҳкам боғлаган. Бу дўстлик мевалари сархил ва ранг-барангдир. Болгария Коммунистик партияси Хасково округ комитетининг биринчи секретари Г. Корцанов 1967 йилнинг ноябрь ойида Тошкентда Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги муносабати билан сўзлаб, болгар қурувчиларининг кучи билан Ўзбекистон пойтахтида абадий дўстлик ва ҳамкорлик белгиси сифатида янги мактаб қуришни таклиф этди.

Болгар қурувчилари 1969 йил апрель ойи бошларида мактабнинг биринчи пойдеворини ётқиздилар, 1970 йил кузда эса Ц-5 кварталидаги 1060 ўринли янги мактаб ўзининг ёруғ ва шинам хоналарини илк бор болаларга очди. Мактаб ховлисида Болгариянинг машҳур сиёсий ва жамоат арбоби Георгий Димитров ҳайкали (автори А. Апостолов) қад кўтариб турибди. Мактаб ҳам унинг номи билан аталди. Болгар коммунистининг баландлиги 3,5 метр келадиган бронза сиймоси Софиядаги заводда қуйилди. Яна шуни таъкидлаш керакки, эндиликда собиқ Қашқар даҳасини кесиб ўтадиган проспектга қардош мамлакат пойтахти София номи қўйилди. Шу кўчадаги бинолардан бирига ўрнатилган лавҳа шундан далолат беради.

1978 йилда Тошкентдаги айланма шоссе йўли билан Уйғур кўчаси туташган ерда қардош Хасково (Болгария Халқ Республикаси) ва Тошкент шаҳарлари дўстлигига бағишлаб монумент бунёд этилди. «Ташгипрогор» меъморлари 36 та йиғма темирбетон конструкциялардан иборат устун шаклидаги монументни тикладилар. Уни барпо қилишда болгар ва ўзбек халқлари усулларидан фойдаланилди. Ёдгорлик қуйига «Тошкент—Хасково» сўзлари ёзиб қўйилган. Болгария Халқ Республикаси ва Ўзбекистон ССР давлат герблари композицияни безаб турибди.

Тошкент қурувчилари учун совет кишиларининг бирлиги ва қардошлиги доимий тема бўлиб қолди. Ўзбекистон пойтахтида бунёд этилган СССР Халқлари дўстлиги монументи бунинг яққол далилидир. Ҳайкалтарош Д. Рябичев, архитекторлар С. Адамов ва С. Одилов оғир уруш йилларида турли миллатларнинг 15 фарзандини тарбиялаган ўзбек Шоаҳмад ота Шомаҳмудов ва унинг рафиқаси Баҳри опаларнинг жасоратини бронзада акс эттирдилар.

Бу ёдгорлик Халқлар дўстлиги номи билан аталган майдонда қад кўтарди. Шу майдонда жойлашган метро станцияларидан бири ҳам ана шу ном билан аталди. Станциянинг безатилиши ҳам диққатга сазовор (уни рассомлардан В. Дригин, В. Саидов ва Ю. Зайцевлар безаганлар).

Мозаик панно станцияга кириш жойига кўрк бериб турибди. Бир-бирини маҳкам қисиб турган икки қўл кўп миллатли Ватанимиз халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстликни ифода этади. СССР Давлат герби станция кўркига-кўрк қўшиб турибди. Станция деворларига эса барча иттифоқдош республикаларнинг герблари мармар тошларга туширилган.

Қайта барпо қилинган Ўзбекистон пойтахти —Тошкент шаҳри СССР халқлари қардошлигининг улуғвор бир ёдгорлиги бўлиб қолади.

Л. ЖЎКОВА,
Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш жамияти республика правлениесининг ходими.

Редактор И. СУЛАЙМОНОВ.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Р. 07497

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ—П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41* ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42. Масъул секретари — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25. Партия турмуши бўлими — 32-56-34, 32-56-22. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39. Таржима бўлимлари — 32-33-81-42. 56-37, 32-54-54. Сатира ва юмор бўлими — 32-54-52. Иллюстрация бўлими — 32-56-27, 32-58-83. Эълонлар бўлими — 33-81-42.
Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1161.